

Møteinnkalling

Kontrollutvalget Våler

Møtested: Rådhuset, møterom kommunestyresalen

Tidspunkt: 16.02.2022 kl. 09:00

Eventuelle forfall meldes til Anita Dahl Aannerød på telefon 900 867 40 eller til e-post:
rona@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Våler 07.02 2022

Tom André Brubak
Leder (s)

Saksliste

Saksnr.	Innhold	
PS 22/1	Godkjenning av innkalling og saksliste	3
PS 22/2	Valg av representant til å signere protokoll	4
PS 22/3	Oppfølgingsrapport Forvaltningsrevisjonsprosjekt "Kvalitet i Sykehjemstjenesten"	5
PS 22/4	Revisjonsnotat - Oppfølging av etterlevelseskontrollen 2020 - Offentlige anskaffelser	24
PS 22/5	Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon 2021	29
PS 22/6	Kontrollutvalgets årsmelding for 2021	32
PS 22/7	Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer	43
PS 22/8	Referater og meldinger	52
PS 22/9	Eventuelt	84

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 2507/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Våler	Møtedato 16.02.2022	Utvalgssaksnr. 22/1
---	-------------------------------	-------------------------------

Godkjenning av innkalling og saksliste

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

Fredrikstad, 05.01.2022

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Saksliste er fremlagt og godkjent av kontrollutvalgets leder

Vurdering

Innkalling og saksliste godkjennes

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 2495/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	16.02.2022	22/2

Valg av representant til å signere protokoll

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Til å signere protokollen sammen med leder er Egil Holm

Fredrikstad, 05.01.2022

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kontrollutvalgets rutine som ble behandlet i kontrollutvalgets møte 26.02 2020 (sak 20/3) skal det ved hvert møte settes opp en sak: «Valg av en representant til signering av protokoll». Kontrollutvalget var enstemmige om at Egil Holm signerer protokoll sammen med leder. Ved fravær velges det en representant til signering i begynnelsen av møtet.

Vurdering

Ingen

Saksnr.: 2022/134
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 35118/2022
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Våler	Møtedato 16.02.2022	Utvalgssaksnr. 22/3
---	-------------------------------	-------------------------------

Oppfølgingsrapport Forvaltningsrevisjonsprosjekt "Kvalitet i Sykehjemstjenesten"

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten», samt kommunedirektørens uttalelse til rapporten, til etterretning
2. Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:
 1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten», til etterretning.
 2. Kommunedirektøren skal i løpet av 2022 gi kontrollutvalget informasjon om status for utarbeidelsen sjekkliste som skal sikre kontinuitet og riktig informasjon i kvalitetssystemet. Samtidig skal kommunedirektøren informere kontrollutvalget om status for etablering av mer systematisk brukermedvirkning.

Fredrikstad, 07.02.2022

Vedlegg

- Oppfølgingsrapport «Kvalitet i sykehjemstjenesten», datert den 13.12 2021.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyre sak 0010/20, den 14.05.2020 – Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten»
- Kontrollutvalgssak 20/4, den 26.02 2020 – Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten».

Saksopplysninger

Saksfremlegget er utarbeidet av et settesekretariat, grunnet Daglig leder i ØKUS KOF er i familie med kommunalsjef for Helse og velferd i Våler kommune. Forum for kontroll og tilsyn er settesekretariat i saken.

Kontrollutvalget og kommunestyret behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport som omhandlet kommunens kvalitet i sykehjemstjenesten i 2020. I henhold til kommunelovens §23-2, e) skal kontrollutvalget sørge for at vedtak, som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget følger opp vedtaket ved at revisjonen har utformet en oppfølgingsrapport, denne ligger som vedlegg til saken.

Kommunestyrets vedtak i sak 30010/20, den 14.05.2010 var følgende:

- «1. *Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i sykehjemstjenesten for Våler kommune» til etterretning. Kommunestyret merker seg at kvaliteten i tjenesten i hovedsak oppleves som god, men kommunen har et forbedringspotensial knyttet til systemer og rutiner for kvalitet i tjenesten.*
2. *Kommunestyret ber rådmannen om følge opp rapportens anbefalinger, samt anbefalingen fra kontrollutvalget:*
 - *Kommunen bør, som ledd i arbeidet med å innføre elektronisk kvalitetssystem, gjennomgå prosedyrer og rutiner slik at kvalitetssystemet inneholder riktig informasjon.*
 - *Kommunen bør innføre jevnlige bruker- og pårørendeundersøkelser for å systematisere brukervedvirkningen.*
 - *Kommunen bør vurdere konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens og for å gi nødvendig tilpasset rehabilitering.*
3. *Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyret behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.»*

Revisjonen har i sin oppfølgingsrapport kontrollert hvorvidt de tre anbefalingene er fulgt opp av kommunen. Revisjonens vurdering og konklusjon er følgende:

«Revisjonen har i denne rapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak PS 20/4 er fulgt opp av administrasjonen. Revisjonen har konkludert med at kulepunkt 3 er fulgt opp. Videre har vi konkludert med at kulepunkt 1 er påbegynt, men ikke ferdigstilt, samt at kulepunkt 2 ikke er fulgt opp.

Revisjonen anbefaler kommunen å videre sette søkelys på følgende:

- Kulepunkt 1. Fortsette arbeidet med å gjennomgå prosedyrer og rutiner slik at kvalitetssystemet inneholder riktig informasjon, og følge opp dette arbeidet i forbindelse med innføringen av elektronisk kvalitetssystem.*
- Kulepunkt 2. Innføre jevnlige bruker- og pårørendeundersøkelser for å systematisere brukervedvirkningen.»*

Kommunedirektøren har kommet med sin uttalelse til oppfølgingsrapporten. Dette ligger i sin helhet på side 9 i rapporten. Kommunedirektøren skriver følgende:

«Det vises til oversendt oppfølgingsrapport, som samsvarer med de faktiske forholdene. Vi har ingen bemerkninger utover dette»

Vurdering

Samlet sett vurderer sekretariatet at dataene som er benyttet er tilstrekkelig som grunnlag for oppfølgingsrapportens vurderinger og konklusjoner. Siden dette er en oppfølgingsrapport er det ikke gjennomført kontrollhandlinger av kommunens praksis, det er kontrollert kommunens systemer og rutiner.

Sekretariatet vurderer at kommunedirektøren slutter seg til revisjonens konklusjon.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten og kommunedirektørens uttalelse til rapporten til etterretning.

Sekretariatet anbefaler videre at kontrollutvalget legger revisjonens vurderinger og konklusjon til grunn i sitt forslag til vedtak i kommunestyret. Der bør det komme frem at kommunedirektøren i løpet av 2022 skal gi kontrollutvalget informasjon om status for utarbeidelsen sjekklister for å sikre kontinuitet og riktig informasjon i kvalitetssystemet. Samtidig kan kommunedirektøren informere kontrollutvalget om status for etablering av mer systematisk brukermedvirkning.

OPPFØLGINGSRAPPORT

VÅLER KOMMUNE

13.12.2021

Kvalitet i sykehjemstjenesten

Oppfølging av forvaltningsrevisjon for Våler kommune

Innhold

1	Innledning	1
2	Gjennomføring av undersøkelsen	2
2.1	Oppfølgingskriterier	2
2.2	Metode og datagrunnlag	2
3	Kommunens oppfølging av «Kvalitet i sykehjemstjenestene»	3
3.1	Bakgrunn for vedtaket	3
3.2	Kulepunkt 1: Sikre riktig informasjon i kvalitetssystemet	3
3.2.1	Bakgrunn	3
3.2.2	Administrasjonens redegjørelse	3
3.2.3	Revisjonens vurderinger	3
3.3	Kulepunkt 2: Systematisering av brukermedvirkningen	4
3.3.1	Bakgrunn	4
3.3.2	Administrasjonens redegjørelse	4
3.3.3	Revisjonens vurderinger	4
3.4	Kulepunkt 3: Tilrettelegging og rehabilitering for mennesker med demens	5
3.4.1	Bakgrunn	5
3.4.2	Administrasjonens redegjørelse	5
3.4.3	Revisjonens vurderinger	6
4	Konklusjon	7
5	Dokumentliste	8
5.1	Relevante dokumenter	8
	Vedlegg 1: Kommunedirektørens uttalelse til oppfølgingsrapporten	9
	Vedlegg 2: Administrasjonens redegjørelse	10
	Vedlegg 3: Redegjørelse fra Kommunalsjef for Helse og velferd	12

1 Innledning

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 fastslår at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp, og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

Revisjonen gjennomførte forvaltningsrevisjonen «Kvalitet i sykehjemstjenesten» i Våler kommune i 2019. Rapporten fra revisjonen ble behandlet i kontrollutvalget i sak PS 20/4 26.02.2020 og i kommunestyret i sak PS 0010/20 den 14.05.2020. Kommunestyret vedtok i saken at vedtaket skulle følges opp med en oppfølgingsrapport levert av revisjonen. Oppfølgingsrapporten skal behandles av kontrollutvalget og kommunestyret.

Revisjonen vil takke administrasjonen for samarbeidet i forbindelse med gjennomføring av oppfølgingsundersøkelsen.

2 Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Oppfølgingskriterier

Formålet med oppfølgingsundersøkelsen er å kontrollere om kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjonsrapporten er fulgt opp.

Kommunestyret i Våler kommune fattet følgende vedtak i sak 10/20:

1: Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i sykehjemstjenesten for Våler kommune» til etterretning. Kommunestyret merker seg at kvaliteten i tjenesten i hovedsak oppleves som god, men kommunen har et forbedringspotensial knyttet til systemer og rutiner for kvalitet i tjenesten.

2: Kommunestyret ber rådmannen om følge opp rapportens anbefalinger, samt anbefalingen fra kontrollutvalget:

- Kommunen bør, som ledd i arbeidet med å innføre elektronisk kvalitetssystem, gjennomgå prosedyrer og rutiner slik at kvalitetssystemet inneholder riktig informasjon.
- Kommunen bør innføre jevnlige bruker- og pårørendeundersøkelser for å systematisere brukervedvirkningen.
- Kommunen bør vurdere konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens og for å gi nødvendig tilpasset rehabilitering.

3: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.»

Kommunestyret ba i vedtaket administrasjonen om å følge opp revisjonsrapportens anbefalinger samt en anbefaling fra kontrollutvalget. I denne oppfølgingsrapporten beskrives det hvordan vedtaket er arbeidet med, og revisjonen gjør en vurdering av i hvilken grad administrasjonen har fulgt opp vedtaket.

2.2 Metode og datagrunnlag

Revisjonen ba i e-post til kommunedirektøren datert 29.09.2021 om en redegjørelse for hvilke tiltak som er iverksatt som følge av kommunestyrets vedtak. Revisjonen ba også om at eventuelle iverksatte tiltak dokumenteres, for eksempel ved at utarbeidede rutiner, kartlegginger, referater eller lignende dokumentasjon ble lagt ved redegjørelsen.

Kommunedirektøren har i e-post til revisjonen datert 20.10.2021 redegjort for fremdrift på kommunens oppfølging av kommunestyrets vedtak. Revisjonen har også fått svar på oppfølgingsspørsmål per epost fra kommunalsjef Helse og velferd 15.11.2021.

Revisjonen har gjennomført vurderinger på bakgrunn av kommunedirektørens redegjørelse, samt svar på oppfølgingsspørsmål stilt til kommunalsjef for Helse og velferd.

Kommunedirektøren har fått anledning til å uttale seg om denne rapporten før den ble sendt til behandling i kontrollutvalget i Våler kommune. Uttalelsen ligger vedlagt (vedlegg 1).

3 Kommunens oppfølging av «Kvalitet i sykehjemstjenestene»

3.1 Bakgrunn for vedtaket

Det ble i 2019 gjennomført en forvaltningsrevisjon av kvaliteten i sykehjemstjenestene i Våler kommune. Dette kapittelet gjør rede for bakgrunnen for kommunestyrets vedtak, administrasjonens redegjørelse for oppfølging av vedtaket og revisjonens vurdering av gjennomføringen.

3.2 Kulepunkt 1: Sikre riktig informasjon i kvalitetssystemet

3.2.1 Bakgrunn

Det fremgikk av undersøkelsene i revisjonsrapporten at kommunen manglet en hensiktsmessig struktur for å gjøre rutiner og prosedyrer tilgjengelige og oppdaterte. Det ble gitt uttrykk for en bekymring for at måten prosedyrer og rutiner er strukturert på gjør dem lite tilgjengelige for ledere og ansatte.

For å styrke dette arbeidet innarbeidet kommunestyret følgende i sitt vedtak:

- **Kommunen bør, som ledd i arbeidet med å innføre elektronisk kvalitetssystem, gjennomgå prosedyrer og rutiner slik at kvalitetssystemet inneholder riktig informasjon.**

3.2.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen opplyser at de som en del av det kontinuerlige kvalitetsarbeidet i disse dager er i ferd med å gjennomgå prosedyrer og rutiner, men ifølge kommunen har dette arbeidet vært utfordrende å prioritere i kombinasjon med pandemibekjempelse.

Administrasjonen forklarer også at de opplever at rutinene er godt kjent for medarbeiderne. Ifølge administrasjonen er innføring av et felles overordnet elektronisk system en prioritert oppgave, men dette har vært utsatt noe. Videre vises det til at prosjektet med å etablere et nytt elektronisk system er planlagt iverksatt senest første kvartal 2022. Ifølge kommunalsjef for Helse og velferd er man i ferd med å utarbeide sjekklister for å sikre kontinuitet i tjenestene og å sikre god kartlegging og dermed sikre at man har riktig informasjon tilgjengelig i systemet.

3.2.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen ser ut fra redegjørelsen at Våler kommune er i ferd med å oppdatere prosedyrer og rutiner. Revisjonen legger til grunn at det gjenstår en del arbeid knyttet til dette, og at deler av dette arbeidet ikke kan gjennomføres fullt ut før det elektroniske kvalitetssystemet er etablert.

Det er revisjonens vurdering at arbeidet med å sikre at tilgjengelig informasjon i kvalitetssystemet er riktig ikke er fullført, og at det ikke er etablert et helhetlig kvalitetssystem. Men revisjonen tar til etterretning at arbeidet er påbegynt. En overgang til et elektronisk kvalitetssystem vil med god implementering kunne innebære en betydelig systematisering blant annet av arbeidet med å sikre at rutiner og prosedyrer er oppdaterte og bygger på riktig informasjon. At administrasjonen har satt seg selv en tydelig frist for dette ser revisjonen positivt på.

Revisjonen konkluderer med at arbeidet med å sikre riktig informasjon i kvalitetssystemet er påbegynt, men ikke fullført.

3.3 Kulepunkt 2: Systematisering av brukermedvirkningen

3.3.1 Bakgrunn

Det fremgikk i undersøkelsene i revisjonsrapporten at beboerne ved sykehjemmet og deres pårørende tidlig ble involvert i utformingen av tjenestetilbudet og at kommunen foretok tidlig kartlegging av beboernes bakgrunn og behov. Det ble likevel vurdert at det fantes et potensiale for noe mer systematikk i arbeidet for å sikre medvirkning. Dette med henvisning til at sykehjemstjenestens rutiner og prosedyrer knyttet til innhenting av erfaringer fra tjenestetilbudet ville kunne forbedres ved å etablere faste, tilpassede brukerundersøkelser, og at disse ville kunne fungere som et nyttig informasjonsgrunnlag for forbedringsarbeidet over tid. I kommunedirektørens uttalelse til revisjonsrapporten påpekte direktøren at det jobbes med å finne en felles ordning med brukerundersøkelser for hele virksomhet Helse og Velferd.

For å styrke dette arbeidet anbefalte revisjonen følgende i sitt vedtak:

- **Kommunen bør innføre jevnlige bruker- og pårørendeundersøkelser for å systematisere brukermedvirkningen.**

3.3.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen opplyser at det fortsatt mangler et system for å kunne gjennomføre bruker- og pårørendeundersøkelser. En spørreundersøkelse er i nå i ferd med å sendes ut til alle innbyggere over 55 år, i forbindelse med prosjektet «Leve hele livet». Administrasjonen opplyser at det vil arbeides aktivt med å systematisere brukermedvirkningen fremover.

3.3.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen tar til etterretning at kommunen gjennomfører en generell kartlegging i forbindelse med prosjekt «Leve hele livet», men at man ikke gjennomfører jevnlige bruker- og pårørendeundersøkelser.

Revisjonen konkluderer på bakgrunn av dette med at vedtakets kulepunkt 2 ikke er fulgt opp.

3.4 Kulepunkt 3: Tilrettelegging og rehabilitering for mennesker med demens

3.4.1 Bakgrunn

Men bakgrunn i et av sine revisjonskriterier undersøkte revisjonen om kommunen har et tilrettelagt tilbud til personer med demens og andre med vansker for å formulere egne behov¹. I spørreundersøkelsen til de ansatte svarte 48 % av respondentene at sykehjemstjenestene kun i noen grad tilrettelegger for personer med demens. På spørsmål om disse beboerne får nødvendig og tilpasset rehabilitering svarte 70% at de ikke gjorde det. Samtidig var de pårørendes tilbakemelding at de syntes tilretteleggingen var god. I kommunedirektørens uttalelse til revisjonsrapporten påpeker direktøren at det er etablert en ansattgruppe som tilbyr musikkbasert miljøbehandling.

På bakgrunn av disse funnene føyer kontrollutvalget i sin innstilling til kommunestyret i sak PS 20/4 til et tredje vedtakspunkt:

- **Kommunen bør vurdere konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens og for å gi nødvendig tilpasset rehabilitering.**

3.4.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen opplyser at det gjøres et kontinuerlig arbeid med tilrettelegging for personer med demens. Kommunalsjef for Helse og velferd opplyser at sykehjemmet har små avdelinger, med tilpasset skjerming etter behov. Videre opplyses det også om at sykehjemmet har igangsatt arbeid med personsentrert omsorg, noe som også innebærer omfattende kartlegging av den enkelte pasient, og at man bedre kan legge til rette for dem. Det er ifølge kommunalsjef igangsatt en praksismodell (VIPS), som er en metode for å implementere personsentrert omsorg. Videre opplyser kommunalsjef at en ansatt har vært på kurs for å kunne gi opplæring i modellen, og at den er tatt i bruk. Det opplyses også om at de fleste ansatte har gjennomført demensomsorgens ABC.

Administrasjonen opplyser om at det er etablert tiltak for å aktivisere beboerne på sykehjemmet. Kommunalsjef for Helse og velferd opplyser også at det er opprettet et tilbud, Generasjon M, som består av 16 lokale ungdommer som er ansatt i små deltidsstillinger og som arrangerer sosiale aktiviteter hvor det også tilrettelegges for at personer med demens kan delta. I tillegg tilrettelegges det for at pasientene kan delta på ulike lavterskeltilbud ved dagsenteret. Administrasjonen opplyser også om at kommunen har innført JodaCare som plattform for kommunikasjon mellom pårørende, brukere og tjenesten, og at denne har vært spesielt nyttig i en tid med begrensninger på besøk.

Med hensyn til rehabilitering opplyser administrasjonen at man har etablert et tverrfaglig mestringsteam som har arbeidet med rehabilitering. De kartlegger pasienters funksjonsnivå på sykehjemsavdelingen i samarbeid med pasient og sykehjemspersonell, og arbeider ved hjelp av regelmessige intervensjoner og oppfølging for eksempel for at pasienten skal oppnå selvstendighet i pleie/stell-situasjon. Teamet deltar ifølge administrasjonen også på samarbeidsmøter med pårørende og pasient. I tillegg har administrasjonen gått til anskaffelse av treningsapparater med en videoløsning som er laget blant annet for mennesker med demens (Motiview).

¹ Revisjonsrapport «Kvalitet i sykehjemstjenestene for Våler kommune» (2019), s 12.

Videre forklarer administrasjonen at pandemien har lagt organisatoriske begrensninger for tjenestene, men at det lovpålagte dagtilbudet for personer med demens har vært opprettholdt gjennom hele pandemien. Samtidig har inndelingen i kohorter gjort at pasientene har hatt færre og mer faste personell å forholde seg til. De har også ulike sosiale aktiviteter som skjer i kohortene.

3.4.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen tar til etterretning at kommunen har vurdert og etablert konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens. Videre at kommunen har etablert et tverrfaglig mestringsteam som jobber med rehabilitering, at man har innført personsentrert omsorg og at det generelt gjøres grep for å motivere til aktivitet.

Det er revisjonens konklusjon at kulepunkt 3 i kommunestyrets vedtak om å vurdere konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens og for å gi nødvendig tilpasset rehabilitering er fulgt opp av administrasjonen.

4 Konklusjon

Revisjonen har i denne rapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak PS 20/4 er fulgt opp av administrasjonen. Revisjonen har konkludert med at kulepunkt 3 er fulgt opp. Videre har vi konkludert med at kulepunkt 1 er påbegynt, men ikke ferdigstilt, samt at kulepunkt 2 ikke er fulgt opp.

Revisjonen anbefaler kommunen å videre fokusere på følgende:

- Kulepunkt 1. Fortsette arbeidet med å gjennomgå prosedyrer og rutiner slik at kvalitetssystemet inneholder riktig informasjon, og følge opp dette arbeidet i forbindelse med innføringen av elektronisk kvalitetssystem.
- Kulepunkt 2. Innføre jevnlig bruker- og pårørendeundersøkelser for å systematisere brukermedvirkningen.

Østre Viken Kommunerevisjon IKS
Rolvøy, 13.12.2021

Casper Støten (sign.)
oppdragsansvarlig revisor

Kjetil Ramsdal (sign.)
forvaltningsrevisor

5 Dokumentliste

5.1 Relevante dokumenter

- a) Kommunedirektørens uttalelse til oppfølgingsrapporten, datert 10.12.21 (vedlegg 1).
- b) Administrasjonens redegjørelse for oppfølging av kommunestyrets vedtak «Oppfølging av forvaltningsrevisjon Kvalitet i Sykehjemstjenesten», datert 18.10 2021 (vedlegg 2).
- c) E-post med redegjørelse fra Kommunalsjef for Helse og velferd, datert 15.10.21 (vedlegg 3).

Utsatt offentlighet OfI. §5

Østre Viken Kommunerevisjon IKS
Råkollveien 103

1664 ROLVSØY

10.12.2021

Vår ref.: **19/1461-10/IN**(bes oppgitt ved henv.)
Deres ref.:

Arkivnr: **217 H12**
Løpenr.: **18219/21**

**SVAR - OVERSENDELSE AV OPPFØLGINGSRAPPORT TIL KOMMUNEDIREKTØREN FOR
UTTALELSE - KVALITET I SYKEHJEMSTJENESTEN**

Det vises til oversendt oppfølgingsrapport, som samsvarer med de faktiske forholdene. Vi har ingen bemerkninger utover dette.

Med hilsen

Ivar Nævra
Kommunedirektør

Tlf.: **69 28 91 00**

Vedlegg:

Kopi sendt til:

Brevet er elektronisk godkjent.

NOTAT

Til: Østre Viken kommunerevisjon IKS

Fra: Våler kommune

Dato: 18. oktober 2021

OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON KVALITET I SYKEHJEMSTJENESTEN

Det vises til spørsmål fra revisjonen vedr vedtak vist til under:

Vedtak:

1: Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i sykehjemstjenesten for Våler kommune» til etterretning. Kommunestyret merker seg at kvaliteten i tjenesten i hovedsak oppleves som god, men kommunen har et forbedringspotensial knyttet til systemer og rutiner for kvalitet i tjenesten.

2: Kommunestyret ber rådmannen om følge opp rapportens anbefalinger, samt anbefalingen fra kontrollutvalget:

- Kommunen bør, som ledd i arbeidet med å innføre elektronisk kvalitetssystem, gjennomgå prosedyrer og rutiner slik at kvalitetssystemet inneholder riktig informasjon.
- Kommunen bør innføre jevnlig bruker- og pårørendeundersøkelser for å systematisere brukermidvirkningen.
- Kommunen bør vurdere konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens og for å gi nødvendig tilpasset rehabilitering.

3: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyret behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.

Revisjonen har bedt om svar på dette punktvis:

- 1) ***Kommunen bør, som ledd i arbeidet med å innføre elektronisk kvalitetssystem, gjennomgå prosedyrer og rutiner slik at kvalitetssystemet inneholder riktig informasjon.***

Prosedyrer og rutiner gjennomgås nå i disse dager, og dette er en del av den kontinuerlige kvalitetsforbedringen. Det har også kommet flere nye rutiner etter revisjonen. Da store deler av kommunalområdet har arbeidet med pandemibekjempelse i snart to år, har det vært utfordrende å prioritere tid til dette arbeidet.

Det er relativt korte avstander på sykehjemmet, så vi opplever at rutinene er godt kjent for medarbeiderne.

Innføring av elektronisk system er prioritert. Kommunen har startet jobben med å få til et felles overordnet kvalitetssystem som også skal gjøres elektronisk. Bakgrunnen for at denne jobben er utsatt noe, er at kommunen nå jobber med å sette ut hele IKT driften. Oppstart av prosjekt nytt elektronisk system er planlagt igangsatt senest 1.kvartal 2022.

2) ***Kommunen bør innføre jevnlig bruker- og pårørendeundersøkelser for å systematisere brukermedvirkningen.***

Bruger- og pårørendeundersøkelser mangler det fortsatt et system for å kunne gjennomføre. Det har som tidligere nevnt vært to utfordrende år å igangsette noe.

Spørreundersøkelse sendes nå ut til alle innbyggere over 55 år i kommunen i forbindelse med Leve hele livet prosjektet. Vi vil aktivt arbeide for å systematisere brukermedvirkningen fremover. Det vil også være en viktig del av arbeidet rundt reformen.

3) ***Kommunen bør vurdere konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens og for å gi nødvendig tilpasset rehabilitering.***

Demens - Det arbeides kontinuerlig også her. Vi har i hele pandemien arbeidet kohortvis på sykehjemmet, og tilbud som går på tvers av avdeling og tjenesteområder er ikke startet opp. Det lovpålagte dagtilbudet for personer med demens har vært opprettholdt i hele pandemien, og også hukommelseskoordinator har vært aktivt med i arbeidet.

Under pandemien har vi delt ut ipader til beboerne i omsorgsboligene. Ansatte på dagaktivitetssenteret har bistått dem i bruken, og også opprettet kanal hvor de tilbys musikk, quiz også lignende. Vi har også innført JodaCare for kontakt mellom pårørende, brukere og tjenesten.

Rehabilitering – her er vi nå i gang med tverrfaglig hverdagsmestringsteam. Det består av en fysioterapeut, en ergoterapeut, en sykepleier og en hjemmetrener med videreutdanning i rehabilitering. Her ser vi allerede gode resultater. Vi har fått midler til og anskaffet motivview terapi sykkel.

Ved behov for en mer detaljert tilbakemelding enn det som her er gitt, kan kommunalsjef Wenke Aannerød kontaktes

Med hilsen

Ivar Nævra
kommunedirektør

Fra: [Wenke Aannerød](#)
Til: [Ramsdal Kjetil](#)
Kopi: [Støten Casper](#); [Ivar Nævra](#); [Trine Bråthen](#)
Emne: SV: Oppfølgingsrapport Forvaltningsrevisjon Kvalitet i sykehjemstjenesten
Dato: mandag 15. november 2021 14:39:20
Vedlegg: [image003.png](#)

Hei Kjetil!

Har svart deg i teksten under, med rød skrift. Gi meg beskjed om noe er uklart eller du ønsker mer utdypende svar.

Med vennlig hilsen

Wenke Aannerød

Kommunalsjef Helse og velferd
+47 948 71 997

Vi minner om at alle inngående og utgående e-poster til Våler kommune, i utgangspunktet er offentlig informasjon og kan bli journalført.

Fra: Ramsdal Kjetil <kjeram@ovkr.no>
Sendt: mandag 8. november 2021 08:58
Til: Wenke Aannerød <wenke.aannerod@valer.kommune.no>
Kopi: Støten Casper <cassto@ovkr.no>
Emne: Oppfølgingsrapport Forvaltningsrevisjon Kvalitet i sykehjemstjenesten

Hei.

I forbindelse med oppfølgingsrapporten «Kvalitet i sykehjemstjenesten» har vi fått en redegjørelse fra kommunedirektør, knyttet til tre kulepunkter som ble vedtatt av kommunestyret 14.05.2020. Kommunedirektør har henvist oss til deg hvis vi ønsket å utdype noe i hans redegjørelse.

-

Vi har noen oppfølgingsspørsmål vedrørende det tredje kulepunktet:

- «Kommunen bør vurdere konkrete tiltak for å tilrettelegge bedre for personer med demens og for å gi nødvendig tilpasset rehabilitering».

Vi har fått en del eksempler på tiltak, som hukommelseskoordinator, dagaktivitetssenter, bruk av JodaCare og ulike aktiviseringstiltak. Men vi vil gjerne danne oss et bilde av hvordan disse tiltakene henger sammen, om det evt. er andre tiltak utover de som allerede er nevnt, og om dere eventuelt vurderer og evaluerer tiltakene løpende og i så fall hvordan.

Derfor har vi noen spørsmål som vi håper du kan hjelpe oss med:

- Hvilke tiltak har dere for tilrettelegging for personer med demens?

De aller fleste pasientene vi har på sykehjemmet har en demens/kognitiv svikt. Sykehjemmet har små avdelinger, og en liten skjermet avdeling med fire plasser med forsterket bemanning der pasientene med størst behov for skjerming bor. De aller fleste ansatte har gjennomført demensomsorgens ABC, og det er fokus på hvilke pasienter som er i behov for skjerming i hvilke situasjoner. Noen trenger for eksempel å spise i et miljø uten for mange rundt seg. Det er igangsatt arbeid med personsentrert omsorg. I dette ligger en omfattende kartlegging av den enkelte pasient. Dette for på best mulig måte kunne legge til rette for et liv i tråd med det livet pasienten har levd før sykdom, tilpasset livet slik det er nå.

I august startet vi opp med Generasjon M, det er 16 lokal ungdom mellom 14-20 år som er ansatt i Generasjon M i en liten deltidsstilling for arbeid inn i sykehjem og omsorgsboliger. 8 ansatte hver lørdag, hvorav fire er da i sykehjem. De bidrar til møter på tvers av generasjoner, arrangerer kino med popcorn, quiz, går tur, samtaler en eller i grupper, steker vafler, spiser lunsj sammen etc.

For personer med demens som tidligere har deltatt i dagtilbud for demente og opplever å ha glede av dette også etter at de er flyttet til sykehjem legges det til rette for at de kan delta her. Pasientene tas også med på ulike tilbud som skjer på lavterskel-tilbudet til dagsenteret. Det kan være bingo, sang, musikk og dans.

- **Hvilke tiltak har dere for rehabilitering?**

Kommunens rehabiliteringsteam jobber opp mot korttidspasienter, pasienter på avlastning og rullerende opphold, men også langtidspasienter.

Rehabiliteringsteamet;

- får informasjon om enkeltpasient fra Tjenestekontoret og via tett samarbeid mellom tjenesteområdene. Fagkoordinator i rehabiliteringsteamet arbeider også noen timer i uken som saksbehandler på Tjenestekontoret, og dette er med på å sikre gode tverrfaglige vurderinger og et godt samarbeid.
- forbereder og diskuterer pasientens tiltaksplan i teamet.
- intervensjon med kartlegging av funksjonsnivå på avdeling på sykehjemmet, sammen med bruker og sykehjemspersonell.
- regelmessige oppfølginger gjennomføres på hverdager (30 min – 2 timers) mobiliserings- eller aktivitetstrening med pasient.
- regelmessige intervensjoner med mål om at pasient skal oppnå selvstendighet i pleie/stell-situasjon – samarbeid med sykepleierne og hjelpepleierne, evt. kartlegging av aktivitetsutførelse.
- jobber for sømløs overgang mellom sykehjem og hjem – gjennomfører også hjemmebesøk.
- setter inn hverdagsrehabiliteringstiltak, oppfølging med hjelpemiddeltilpasning til hjemmet eller hjemmerehabilitering med fysioterapi som videre tiltak.
- De deltar også på samarbeidsmøter med pårørende og pasient.

Når det gjelder langtidspasienter jobber rehabiliteringsteamet opp mot behov meldt fra pleiepersonalet på sykehjemsavdelingene. Dette kan være i forhold til hjelpemiddelformidling og fysioterapi/mobilisering/trening.

- Vurderer dere nye tiltak, og evaluerer eksisterende tiltak løpende? I så fall hvordan?

Persontentrert omsorg er igangsatt og VIPS praksismodell benyttes for dette. Ansatt har vært på kurs og arbeidet med opplæring er i gang, og modellen tatt i bruk. Det evalueres kontinuerlig i disse møtene.

Det jobbes med utarbeiding av sjekklistor for å redusere fare for brudd i overganger og sikre god kartlegging. Behovet for sjekklistor ses nødvendig for å sikre at viktig informasjon ikke glipper. Det eksisterer et system som ikke gjør dette personavhengig.

Det er jevnlig arbeidsmøter og styringsgruppemøter med Generasjon M der tiltak evalueres og justeres. Det måles også på opplevd effekt for pasientene på bestemte parametre.

- Vi har også forstått det som at dere under pandemien har arbeidet kohortvis, og at det er noen tilbud på tvers av avdeling og tjenesteområder som ikke er startet opp. Hva slags tilbud er dette, og er dette nye tilbud/tiltak eller tilbud som også var praktisert før pandemien?

Under pandemien har tilbud som andakt hver 14. dag vært nede Dette er nå igangsatt igjen. Musikkterapi har også vært nede, også dette er gjenopptatt. Kompenserende tiltak er gjort. Alle beboere har fått tilgang på en stor Ipad der det har vært lagt ut videoer med musikkterapeut, quiz etc. Jodacare er anskaffet for å bedre mulighet til kommunikasjon med pårørende eller andre i en tid der det ikke ble like hyppige besøk som ellers.

Det at personalet har arbeidet kohortvis, har også gjort at pasientene har hatt færre og fast personell å forholde seg til, og det har vært gjort aktiviteter i kohortene som for eksempel fredagskos med vin, maling av påskeegg, baking, bruk av sansehagen til bålkos osv. og dagsenteret sine ansatte har vært rundt i omsorgsboligene og på sykehjemmet, med sang og musikk i korridorene. Smittevern hensynet har vært ivarettatt hele veien.

Frist for tilbakemelding er satt til 15.11.2021.

Ta gjerne kontakt hvis du har noen spørsmål.

Med vennlig hilsen Kjetil Ramsdal

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/131
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 30935/2022
Klassering: 3018-186
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	16.02.2022	22/4

Revisjonsnotat - Oppfølging av etterlevelseskontrollen 2020 - Offentlige anskaffelser

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Revisjonsnotat – «Oppfølging av etterlevelsenkontrollen 2020 – Offentlige anskaffelser, tas til orientering.
- 2.

Fredrikstad, 02.02.2022

Vedlegg

Notat: Oppfølging av etterlevelseskontroll 2020 – Offentlige anskaffelser, datert 31.01 2022

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ku-møte 09.06 2021 i sak 21/13 «Revisjonsbrev nr. 2/2021 – Kontrollutvalgets oppfølging»
Ku-møte 09.06 2021 i sak 21/16 «Etterlevelseskontroll – revisors uttalelse»
Ku-møte 22.09 2021 i sak 21/27 «Revisjonsbrev nr. 2/2021 – Kommunedirektørens tilsvare»
Ku-møte 01.12 2021 i sak 21/40 «Eventuelt»

Saksopplysninger

Kontrollutvalget tok opp under sak 21/40 «Eventuelt», kommunens oppfølging av praksis og rutiner ved offentlige anskaffelser. Dette med bakgrunn i revisjonens tidligere kontroller og kommunedirektørens tilbakemeldinger. Det ble fattet følgende vedtak i sak 21/40:

«Kontrollutvalget ønsket at revisjonen lager et revisjonsnotat til første møte i kontrollutvalget 2022 om rådmannens oppfølging av kommunens gjennomføring av offentlige anskaffelser (jfr. Sak 21/13, 21/16 og 21/27) virker etter sin hensikt og er i tråd med regelverket».

Revisjonen har oversendt sekretariatet et revisjonsnotat om saken.

Revisjonen har i dette kontrollarbeidet etterspurt anskaffelsesprotokoller for totalt 8 kjøp/avtaler fordelt på tre prosjekter. Det er kontrollert om det er utarbeidet anskaffelsesprotokoll (eller annen dokumentasjon) for å dokumentere at anskaffelsene er i

tråd med Lov om offentlige anskaffelser og internt regelverk. Det ble også sendt henvendelse til økonomisjef og kommunedirektør med følgende spørsmål:
På hvilken måte er kommunens rutiner skjerpet inn? Er det laget en ny oppdatert rutine?

Revisjonen har gjennomgått de siste anskaffelser som er gjennomført, og revisjonen konkluderer med at det er vanskelig å uttale seg om eventuelle forbedringer, ettersom antall anskaffelser foretatt etter kontrollutvalgets vedtak er svært begrenset.

At tema om anskaffelsesprotokoll er tatt opp i ledermøter og i ledersamlinger i kommunen, er etter revisjonens vurdering positivt. Dette vil forhåpentligvis føre til at de ansatte blir mer bevisst - ikke bare på å skrive anskaffelsesprotokoller, men også ha fokus på hele anskaffelsesprosessen.

Vi viser i sin helhet til vedlagte revisjonsnotat.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at revisjonens kontrollhandlinger er i tråd med det kontrollutvalget ønsket å undersøke i denne saken.

Revisjonen er i midlertidig av den oppfatning at antall anskaffelser foretatt etter kontrollutvalgets behandling av saken, er svært begrenset til å kunne konkludere om kommunens gjennomføring virker etter sin hensikt og er i tråd med regelverket. Revisjonen presiserer også at Lov om offentlige anskaffelser er gjenstand for jevnlig kontroll, gjennom at revisjonen hvert år kontrollerer et utvalg anskaffelser.

Sekretariatet anbefaler at revisjonsnotatet tas til orientering. Det anbefales videre at utvalget tar en diskusjon om det skal gjennomføres en ny oppfølgingskontroll på et seinere tidspunkt når flere og nyere anskaffelser er blitt gjennomført av kommunen.

Notat

Oppfølging av etterlevelseskontroll 2020 – Offentlige anskaffelser

Bakgrunn for notatet

Kontrollutvalget har i sak 21/40 bedt revisjonen om et notat som følger opp kommunens gjennomføring av offentlige anskaffelser. Det er fattet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget ønsket at revisjonen lager et revisjonsnotat til første møte i kontrollutvalget 2022 om rådmannens oppfølging av kommunens gjennomføring av offentlige anskaffelser (jfr. Sak 21/13. 21/16 og 21/27) virker etter sin hensikt og er i tråd med regelverket».

Utførte revisjonshandlinger

Det er etterspurt anskaffelsesprotokoller for totalt 8 kjøp/avtaler fordelt på tre prosjekter. Det er kontrollert om det er utarbeidet anskaffelsesprotokoll (eller annen dokumentasjon) for å dokumentere at anskaffelsene er i tråd med Lov om offentlige anskaffelser og internt regelverk.

Det er også sendt henvendelse til økonomisjef og kommunedirektør med følgende spørsmål:

På hvilken måte er kommunens rutiner skjerpet inn? Er det laget en ny oppdatert rutine?

Avgrensning

For å kunne si noe om hvorvidt kommunen har skjerpet sine rutiner må revisor bygge på anskaffelser som er gjort etter 9.6.2021, da sak om etterlevelseskontroll 2020 ble behandlet i kontrollutvalget. Dette gir et begrenset utvalg å kontrollere.

Resultat av utført revisjon

Forskrift om offentlige anskaffelser er delt inn i flere deler, der størrelsen på anskaffelsen definerer hvilken del anskaffelsen faller innunder:

- Anskaffelser mellom kr 0,1 og 1,3 mill.
 - Del I gjelder, og krav til dokumentasjon av prosessen foreligger i § 7-1.
 - Etter forskriften er det ikke krav til anskaffelsesprotokoll, men Våler kommunes eget reglement har krav om anskaffelsesprotokoll også her.
- Anskaffelser under EØS terskelverdier, og særlige tjenester (over 1,3 og under 2 mill. for varer/tjenester, og under 51,5 mill. for bygg og anlegg).
 - Del II gjelder, og anskaffelsesprotokoll skal foreligge ifølge § 10-5.
- Anskaffelser over EØS terskelverdier (over 2,05 mill. og 51,5 mill. for bygg og anlegg)
 - Del III gjelder, og anskaffelsesprotokoll skal foreligge ifølge § 25-5.

Følgende 8 kjøp/avtaler er kontrollert:

- Utredning Kirkebygden skole, konsulenttenester - arkitekt
- Utredning Kirkebygden skole, konsulenttenester – prosjektleder
- Utredning Kirkebygden skole, konsulenttenester – kvalitetssikring
- Digitalisering, varekjøp
- Digitalisering, leasing iPad til skole
- Digitalisering, varekjøp
- Brann Våler ungdomsskole, brakker
- Brann Våler ungdomsskole, opprydning branntomt

Prosjekt	Type anskaffelse	Anslått verdi protokoll	Dokumentasjon	Datert
1205 Utredning Kirkebygden skole	Konsulenttjenester - arkitekt	Kommer ikke fram i dok. Fakturert i 2021: ca. kr 2,73 mill.	Evalueringsmatrise	23.09.2020
	Konsulenttjenester - prosjektleder	1 040 000	Brev meddelelse om innstilling av valgt leverandør	07.01.2020
	Konsulenttjenester - kvalitetssikring	2 050 000	Anskaffelsesprotokoll	16.08.2021
1207 Digitalisering	Varekjøp	Pris framkommer ikke i notat. Kjøpt nye PCer for ca. 1,3 mill	Notat	07.04.2021
	Leasing iPad skole	3 000 000	Anskaffelsesprotokoll	15.11.2021
	Varekjøp	520 486	Fornyelse av eksisterende lisens. Tilbud fra leverandør.	29.09.2021
4082 Brann Våler Ungdomsskole	Brakker	9 506 400	Leieavtale	Apr/mai 2021
	Opprydning branntomt		ikke aktuelt	2021

Prosjekt 1205 - Utredning Kirkebygden skole

Anskaffelse av konsulenttjenester for arkitekt og prosjektleder er foretatt i 2020, og det er ikke utarbeidet anskaffelsesprotokoller. Det er mottatt annen dokumentasjon (hhv. evalueringsmatrise, og brev med innstilling av valgt leverandør), som viser kommunens anskaffelsesprosess. For den siste kontrollerte anskaffelsen i prosjektet, konsulenttjenester – kvalitetssikring, er det mottatt anskaffelsesprotokoll. Protokollen er datert i august 2021.

Prosjekt 1207 - Digitalisering

Vedrørende utkjøp av PCer etter avsluttet leasingavtale, samt kjøp av nye elev-PCer, har revisjonen mottatt et notat som beskriver anskaffelsesprosessen. For fornyelse av årlig lisens, samt noe nytt utstyr tilhørende dette, er det fremlagt tilbud fra leverandør. Det foreligger anskaffelsesprotokoll vedrørende ny leasing-anskaffelse av nye iPader til skolebruk.

Prosjekt 4082 Brann Våler Ungdomsskole

Opprydning på tomt etter brann på skolen er et forsikringsoppgjør. Det er forsikringsselskapet som har bestilt/inngått avtale med leverandøren, mens faktura sendes til eier, Våler kommune. Dette er derfor ikke en anskaffelse hvor det er krav til anskaffelsesprotokoll.

Det er ikke mottatt anskaffelsesprotokoll for oppsett og leie av skole brakker. Det er opplyst fra kommunens side at det ble undersøkt ulike alternativer, herunder både leie av skole i Moss og ulike brakker.

Spørsmål til økonomisjef og kommunedirektør

På spørsmål om hvordan kommunen har skjerpet inn sine rutiner, og om det er utarbeidet ny rutine, henvises det til kommunens økonomi- og finansreglement, som ble vedtatt høsten 2020. Reglementet inneholder et eget kapittel om offentlige anskaffelser, hvor det settes krav til protokoll ved anskaffelser. Kravet om anskaffelsesprotokoll er tatt opp i ledermøter, og i ledersamlinger hvor 3 nivåer av ledere har deltatt.

Vurdering

To av anskaffelsene knyttet til prosjekt utredning Kirkebygden skole (arkitekt og prosjektleder) er fra 2020, og er derfor ikke egnet til å gi informasjon om det er forbedringer i kommunens rutiner. Det er kun en av disse anskaffelsene som oppfyller kravene til dokumentasjon av anskaffelsesprosessen.

Anskaffelse av nye PCer er dokumentert med et notat. Anskaffelsen ligger akkurat på grensen på 1,3 millioner, og revisjonen vurderer dette til å være god nok dokumentasjon iht. del 1 i forskriften, men ifølge kommunens eget reglement skulle det vært skrevet egen anskaffelsesprotokoll for dette.

Av de kontrollerte anskaffelsene er det 6 som er gjort i 2021, hvorav to ikke er aktuelle, da det gjelder hhv. en forsikringssak og fornyelse av eksisterende avtale. Det er mottatt protokoller for anskaffelse av konsulenttjeneste – kvalitetssikring, og for leasing.

Det mangler anskaffelsesprotokoll for leie av brakker. Dette er ikke i tråd med regelverket, men anskaffelsen er gjort i april /mai 2021, dvs. før sak om etterlevelseskontroll er behandlet i kontrollutvalget – og kan således ikke svare på om det er skjedd forbedringer på området.

Kommunen opplyser om at krav om anskaffelsesprotokoll er tatt opp i ledermøter og i ledersamlinger. Revisjonens oppfatning er at det er positivt at kommunen har satt fokus på dette, og at det forhåpentligvis vil føre til at de ansatte blir mer bevisst - ikke bare på å skrive anskaffelsesprotokoller, men også på hele anskaffelsesprosessen.

Basert på dette er det revisjonens oppfatning at kommunen har fokus på, og jobber med, å følge lovens krav til dokumentasjon av anskaffelser og anskaffelsesprotokoller. Det er vanskelig å uttale seg om eventuelle forbedringer, ettersom antall anskaffelser foretatt etter kontrollutvalgets vedtak er svært begrenset.

Lov om offentlige anskaffelser er for øvrig gjenstand for jevnlig kontroll, gjennom at revisjonen hvert år kontrollerer et utvalg anskaffelser.

Rolvsøy, 31.01.2022

Jostein Ek (Sign.)

oppdragsansvarlig revisor

Inger Marie Karlsen - Moum

revisor

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/134
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 27051/2022
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	16.02.2022	22/5

Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon 2021

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon for 2021, tas til orientering

Fredrikstad, 02.02.2022

Vedlegg

Statusrapport etter utført forvaltningsrevisjon for 2021 – Våler kommune, datert 02.02 2022.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

KU – møte 16.12 2020, sak 20/37 – «*Forvaltningsrevisjonsplan 2021*»
Kommunestyret vedtok planen i møte 18.02 2021

Saksopplysninger

Vi viser til kommunelovens § 24-2 om revisors plikt til å rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget. Kontrollutvalget har også et påseansvar etter kommunelovens § 23-2 at kommunen har en forsvarlig revisjonen.

Vurdering

Østfold kommunerevisjon IKS redegjør i sin statusrapport for prosjekter og oppfølgingskontroll som er gjennomført i 2021. Leveransene er i henhold til vedtatt forvaltningsrevisjonsplan for perioden 2021 og plan for eierskapskontroll. I statusrapporten har revisjonen vist fordelte timer på de ulike prosjektene slik at kontrollutvalget får en bedre oversikt over hvordan timene er forbruket.

Våler kommune har budsjettet med 460 timer til forvaltningsrevisjon, oppfølgingskontroller og eierskapskontroll i 2021. Revisjonen har levert 471.5 timer per 31. desember 2021. Dette innebærer et lite merforbruk på 11,5 timer. Merforbruk avregnes mot timer bruk på regnskapsrevisjon og eventuelt vil samlet merforbruk faktureres kommunen. Dette i tråd med selskapsavtalen. Vi viser til vedlagte statusrapport for ytterligere detaljer.

Sekretariatet anbefaler for kontrollutvalget at revisjonens statusrapport om utført forvaltningsrevisjon for 2021 tas til orientering.

Statusrapport Utført forvaltningsrevisjon 2021

Våler kommune

Østre Viken kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon på vegne av kontrollutvalget i kommunen.

Tabellen nedenfor viser arbeid som er utført i perioden 1. januar til 31. desember 2021.

Tabell: Produksjon og ressursbruk

Oppgave	Rapportert 2020	2021	Prosjekt totalt	Estimerte timer	Mer/mindre-forbruk
Administrasjon		30		30	
Administrasjon og styring (Overordnet internkontroll)	82,5	320	402,5	300 +/- 10 %	+72,5
Eierskapskontroll - Personalpartner AS		80		80 +/- 10 %	
Risiko- og vesentlig-hetsvurderinger (for FR-plan 2021)	57	6	63		
Oppfølgingsrapport Kvalitet i sykehjemstjenesten		35,5		50-80	
Sum		471,5			

Merknader: Kolonnen «*Rapportert 2020*» viser hva som er rapportert i 2020 på prosjekter som ble påbegynt det året. Timene tas med for å kunne gi et bedre bilde av totalforbruk knyttet til de ulike prosjektene. Kolonnen «*Estimerte timer*» angir timeantall som er estimert i vedtatt prosjektplan, mens kolonnen «*Mer-/mindreforbruk*» viser mer- og mindreforbruk i forhold til estimat for de ferdigstilte prosjektene.

*Ikke ferdigstilt (revisjonen registrerer timer på prosjektene frem til kommunestyrebehandlingen).

Administrasjon

Timene dekker administrativ deltakelse i kontrollutvalg og andre fora, mindre arbeidsoppgaver, samordningsmøter med kontrollutvalgssekretariatet, utarbeidelse av statusrapporter og lignende oppgaver som ikke føres på eget prosjekt.

Administrasjon og styring (Overordnet internkontroll)

Denne forvaltningsrevisjonen har i løpet av de siste årene blitt utsatt flere ganger, og innretningen på prosjektet ble endret til å primært omhandle kommunens overordnede internkontroll i revidert prosjektplan (behandlet i KU 7. oktober 2020). Forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalgets møte 22. september 2021. Totalt er det påløpt 402,5 timer til arbeidet med forvaltningsrevisjonen, som er et merforbruk ift. estimat (inkl. feilmargin) på 72,5 timer. Merforbruket knytter seg i hovedsak til merarbeid i forbindelse med bytte av revisorer underveis i prosjektet.

Eierskapskontroll: Personalpartner AS

Prosjektplan for eierskapskontroll «Personalpartner AS» ble behandlet 16. desember 2020. Rapport fra eierskapskontrollen ble behandlet i kommunestyrets møte 9. juni 2021. Det har påløpt 80 timer til eierskapskontrollen totalt.

Risiko- og vesentlighetsvurderinger (for FR-plan 2021)

Timene brukt i 2021 knytter seg i hovedsak til forberedelser til og deltagelse ved behandlingen i kommunestyret. Total timebruk for risiko- og vesentlighetsvurderingen er 63 timer.

Oppfølgingsrapport: Kvalitet i sykehjemstjenesten

Forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget 26. februar og i kommunestyret 14. mai 2020. Revisjonen startet opp oppfølgingsundersøkelsen høsten 2021, og i dette året er det påløpt 35,5 timer. Oppfølgingsrapporten blir behandlet i kontrollutvalgets møte 16. februar 2022.

Total leveranse

Våler kommune har budsjettet med 460 timer til forvaltningsrevisjon, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroll i 2021. 471,5 timer er påløpt per utgangen av 2021. Dette innebærer et merforbruk på 11,5 timer ift. budsjett. I henhold til selskapsavtalen for ØVKR IKS skal kommunen faktureres for medgått tid etter et selvkostprinsipp. Merforbruket på forvaltningsrevisjon har blitt avregnet mot timer brukt til regnskapsrevisjon, og faktura for samlet merforbruk er tilsendt kommunen.

Rolvsøy, 2. februar 2022

Casper Støten (sign.)
konstituert fagleder for forvaltningsrevisjon

Saksnr.: 2022/137
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 4664/2022
Klassering: 3018-192
Saksbehandler: Caroline Klæboe Roos

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	16.02.2022	22/6

Kontrollutvalgets årsmelding 2021 - Våler kommune

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 godkjennes.
2. Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 tas til orientering.

Fredrikstad, 07.01.2022

Vedlegg

1. Kontrollutvalgets årsmelding 2021 – Våler kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kommunelovens § 23- 5 skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om sin aktivitet. I samsvar med tidligere praksis avgir kontrollutvalget sin årsmelding til behandling i kommunestyret.

Vurdering

Årsmeldingen skal gi kommunestyret informasjon om kontrollutvalgets oppgaver og ansvar, møte og informasjonsaktivitet. Årsmeldingen gir også uttrykk for hva som er gjennomført av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt resultatet og oppfølging av disse kontrollene.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget at vedlagte årsmelding for 2021 godkjennes. Årsmeldingen oversendes til kommunestyret med følgende forslag vedtak:

- Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 tas til orientering.

Kontrollutvalgets Årsmelding 2021

VÅLER KOMMUNE

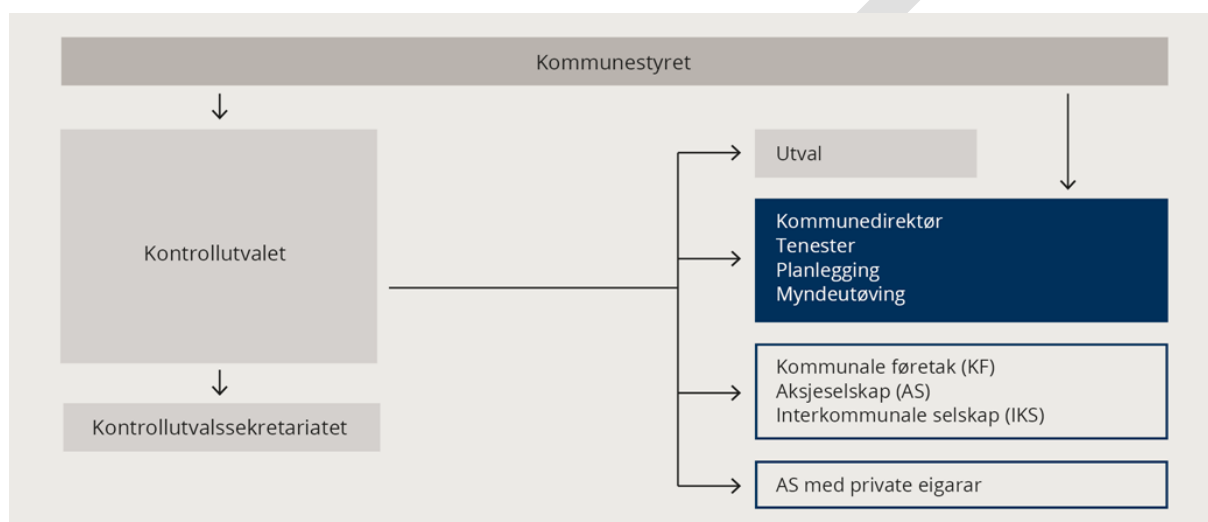
ØKUS KOF

Østfold kontrollutvalgssekretariat Kommunalt oppgavefellesskap

Kontrollutvalgets hjemmelsgrunnlag

Bestemmelsene om at kommunen skal ha et eget kontrollutvalg ble først hjemlet i kommuneloven LOV-1992-09-25-107. Bestemmelsene er videreført i ny kommunelov LOV-2018-06-22-83. Det fremgår av kapittel 23, § 23-1 at «Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne».

Figuren under viser at det går to styringslinjer fra kommunestyret. Den ene går fra kommunestyret til kommunedirektøren som har ansvaret for gjennomføringen av kommunens tjenesteproduksjon, planlegging og myndighetsutøvelse. Kommunedirektøren skal også føre kontroll med egen virksomhet, kalt internkontroll¹. Den andre styringslinjen representerer en uavhengig og ekstern kontroll som går gjennom kontrollutvalget.

2

Kontrollutvalgets oppgaver og ansvar

Kontrollutvalget skal føre tilsyn og kontroll med kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Kommunaldepartementet har i forskrift om kontrollutvalg og revisjon FOR-2019-06-17-904, gitt nærmere bestemmelser om kontrollutvalgets saksbehandling og oppgaver.

Påse-ansvaret

Kontrollutvalget skal påse at³:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

¹ Kommuneloven, 2018, Kapittel 25

² Kontrollutvalgsboka, 2021, 3. utgåve

³ Kommuneloven, 2018, §23-2, 1. ledd

Oppfølging av regnskapsrevisjonen

Kontrollutvalget får seg forelagt revisjonsplaner, resultater etter kvalitetskontroller i revisjonen og uavhengighetserklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer. I tillegg blir kontrollutvalget informert om spesielle forhold og funn som revisjonen har gjort.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Kommunestyret skal vedta planen. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Plan for og gjennomføring av eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av eierskapskontroll. Kommunestyret skal vedta planen. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Rapportering

Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som er gjennomført og resultatet av disse.

Budsjettbehandling for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal inneholde kostnadene til drift av kontrollutvalget, utvalgets sekretariat og den valgte revisjonen.

Innstilling på valg av revisor og revisjonsordning

Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i IKS eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets sammensetting

Kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon angir bestemte krav til de som skal velges som medlemmer til kontrollutvalget. Det heter blant annet at medlem av kontrollutvalg ikke kan være medlem eller varamedlem av kommunal nemnd med beslutningsmyndighet eller ansatt i kommunen.

Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens §23-1, bestå av minimum fem medlemmer. Det er opp til kommunestyret å bestemme om kontrollutvalget skal ha flere medlemmer enn lovens minstekrav. Kommunestyret i Våler har for perioden 2019-2023 vedtatt at kontrollutvalget skal ha fem medlemmer. Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets medlemmer.

Medlemmer 2019-2023

Tom André Brubak, leder (Frp)
Jorunn Tinglum, nestleder(SV)
Anne Kristine Graff (Sp)
Fredrik Bjerketvedt (Sp)
Egil Holm (H)

Varamedlemmer 2019-2023

For Sp, Ap, Krf og Frp:

Jan Dahler (Ap)

Gerd Marie Gylder Corneliusen (Sp)

Johan Isak Hjerterbråten (Frp)

Elisabeth Kjærnsrød (Krf)

For Høyre, Sv og Rødt:

Bjørn Frøland (H)

Paal Tveiten (Rødt)

Ulla Listerud (H)

Christian Østberg (H)

Kontrollutvalgets møte- og informasjonsaktivitet

Østfold kontrollutvalgssekretariat Kommunalt oppgavefellesskap (ØKUS KOF) har utført sekretariats-tjenesten i 2021. Sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt.

Møteinnkallinger, saksdokumenter og protokoller er blitt behandlet og utformet på tilnærmet samme måte som for øvrige politiske organ. Møteinnkallinger og saksdokumenter er sendt elektronisk til utvalgets medlemmer, ordfører, rådmann og oppdragsansvarlig revisor.

Kontrollutvalgets møteplan og møtedokumenter blir løpende publisert på sekretariatets nettside [Fredrikstad kommune - ØKUS](#) og på kommunes hjemmeside.

Kontrollutvalget har i 2021 avholdt 4 møter og behandlet 40 saker. Covid-19 situasjonen har preget utvalgets møter i den forstand at ett av fire møter har foregått digitalt via Teams.

Statistikk for de fire siste årene:

	2021	2020	2019	2018
Møter	4	6	4	5
Saker	40	44	27	28

Ordføreren holdes orientert om arbeidet i kontrollutvalget ved at ordfører fortløpende får tilsendt utvalgets saksdokumenter og protokoller.

Kontrollutvalget har bestemt at rådmann blir invitert til enkeltsaker eller enkeltmøter.

Leder av kontrollutvalget står for den uformelle kontakten med den politiske ledelse i kommunen.

Ved behandling av kommunes årsregnskap for 2020 var kommunedirektør til stede i møtet for å redegjøre for årets regnskap og resultat.

NKRFs kontrollutvalgskonferanse 21.-22.april ble avholdt digitalt.

Behandlede saker i 2020

I 2020 er regnskapsrevisjon, selskapskontroll og forvaltningsrevisjon utført av Østre Viken kommunerevisjon IKS (ØVKR).

Plandokumenter

Kontrollutvalget har i 2020 behandlet følgende plandokumenter for sin virksomhet:

- Møteplaner for kontrollutvalget
- Overordnet revisjonsstrategi 2021
- Budsjett for kontroll- og tilsyn 2022
- Plan for forvaltningsrevisjon januar 2022 – juli 2024
- Plan for eierskapskontroll 2022-2023

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2020

Kontrollutvalget har i 2021 avgitt uttalelse til kommunestyret om Våler kommunes årsregnskap for 2020.

Revisjonsberetningen for regnskapsåret 2020

Resultatet av regnskapsrevisjonen rapporteres direkte fra revisjonen til kommunestyret gjennom revisjons-beretningen.

Revisjonsbrev

I tillegg til revisjonsberetningen skal revisor også rapportere andre forhold som er avdekket gjennom revisjonen. Slik rapportering skal skje til kontrollutvalget, med kopi til rådmannen. Rapportering av slike forhold skal skje i form av "nummererte brev" og notater. Kommuneloven § 24-7 til §24-9, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 gir bestemmelser om hvilke forhold som skal rapporteres.

Det er i 2021 behandlet ett nummerert revisjonsbrev, samt kommunedirektørens oppfølging av revisjonsbrev nr.1/2020.

Revisjonsbrev nr. 1/2020 - kommunedirektørens oppfølging

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 17.02.2021.

Kontrollutvalget tok kommunedirektørens tilsvaer om kommunens tiltak med å etterleve revisjonens merknader i brev nr. 1/2020 til orientering. Kommunedirektørens tilsvaer ble oversendt revisjonen.

Revisjonsbrev nr. 2/2021

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 09.06.2021

Revisjonsbrev nr. 2/2021 viser til følgende merknader:

- Rapportering om finansforvaltningen I henhold til kommunelovens § 14-13 tredje ledd skal kommunedirektøren minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. Dette er ikke gjort.
- Skjema RF 1022 Lønns- og pensjonskostnader Vi har mottatt utfylt skjema RF 1022 Lønns- og pensjonskostnader 2020 for signering. Skjema for lønns- og pensjonskostnader skal vise at det er samsvar mellom lønnsutgifter i årsregnskapet og innberettede beløp. Det er avvik mellom registrerte og innberettede beløp i skjema RF 1022 og avlagt årsregnskap, finner vi at vi ikke kan signere skjema RF 1022.
- Offentlige anskaffelser Anskaffelsene i etterlevelseskontrollen er alle knyttet til del II i forskrift om offentlige anskaffelser og § 10-5 gjelder. Det fremkommer i 1. ledd at oppdragsgiveren skal føre protokoll for gjennomføringen av anskaffelsen. Krav til selve protokollen blir listet opp i 2. ledd punkt a) til o).

Kontrollutvalget tok revisjonsbrevet til orientering og ba kommunedirektør om å sørge for at revisjonens merknader blir fulgt opp med nødvendige tiltak. Kontrollutvalget ba

kommunedirektøren om en skriftlig tilbakemelding om tiltak som er iverksatt, til kontrollutvalgets møte 22.09.2021.

Kontrollutvalget tok kommunedirektørens tiltak på revisjonsbrev nr. 2/2021 til orientering i sitt møte den 22.09.2021 og revisjonsbrev nr. 2/2021 ble lukket.

Etterlevelseskontroll

I følge kommunelovens §24-9 skal regnskapsrevisor «se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak».

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

«Etterlevelseskontroll – Revisors uttalelse»

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte 09.06.2021.

Revisjonen har kontrollert om kommunen etterlever gjeldende regelverk for offentlige anskaffelser herunder:

- har dokumentert anskaffelser ved å føre anskaffelsesprotokoller i henhold til forskrift om offentlige anskaffelser.

Revisjonens konkluderer med at det ikke foreligger anskaffelsesprotokoller på anskaffelser som er kontrollert. Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis mener revisjonen at Våler kommune ikke har etterlevd § 10-5 i forskrift om offentlige anskaffelser.

Kontrollutvalget tok kontroll med etterlevelsen av «Offentlige anskaffelser» til orientering. Kontrollutvalget har fulgt opp at avviket som fremkommer i uttalelsen behandles og lukkes i sak «Revisjonsbrev nr. 2/2021 – kontrollutvalgets oppfølging».

Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport i 2021:

«Overordnet internkontroll» (tidligere «Administrasjon og styring»)

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 22.09.2021.

Prosjektet hadde følgende problemstilling:

Fører Våler kommune en systematisk internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges?

- I hvilken grad er internkontrollen i Våler kommune tilpasset lovendringene som fremkommer av kommunelovens kapittel 25?

Revisjonens konklusjon:

«Det er revisjonens konklusjon at Våler kommune til en viss grad fører en systematisk internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Arbeidet med å etablere et overordnet system for internkontroll i tråd med kommunelovens §25, er i startfasen, og det er fortsatt flere viktige elementer som det bør arbeides videre med. Kommunen har i løpet av et par år utarbeidet sentrale styringsdokumenter som vil utgjøre grunnlaget for den overordnede internkontrollen. Utover dette mangler viktige verktøy for å implementere innholdet i styringsdokumentene i organisasjonen.

Det er i liten grad gjennomført systematiske risikovurderinger av kommunen på overordnet

nivå. Risiko-vurderingene bør identifisere og analysere de risikoer som kan ha betydning for å nå kommunens mål, og hvilke betydning dette eventuelt vil ha. Analyser av risiko bør være grunnmuren i å etablere en hensiktsmessig internkontroll.

Kommunen har ikke utarbeidet et velfungerende og ensartet system for avviksmelding og avviksbehandling eller satt evalueringen av internkontrollen i system. Formålet med en god avviskultur er å hindre gjentakelse av avvik og sikre en god forbedringskultur. Oppfølgingen av internkontrollen vil i stor grad sikre at den til enhver tid er oppdatert og fungerer etter hensikten.»

Kontrollutvalget tok forvaltningsrevisjonsrapport «Overordnet internkontroll» til etterretning og innstilte følgende til kommunestyret:

1: Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Overordnet internkontroll» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de fire anbefalinger som fremkommer av rapporten. Herunder skal administrasjonen:

1. systematisere arbeidet med risikovurderinger.
2. ferdigstille arbeidet med å etablere et ensartet system for avviksmelding og avviksbehandling.
3. fortsette arbeidet med å implementere en kultur hvor avviksrapportering oppfattes som et bidrag til høyere kvalitet i tjenestene.
4. sette evalueringen av kommunens internkontroll i system, og etablere rutiner for å justere og forberede rutiner og prosedyrer knyttet til denne.

2: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp.

Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.

Kommunestyret behandlet saken den 28.10.2021, sak 60/21, og kontrollutvalgets innstilling ble vedtatt enstemmig.

Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjoner

Kontrollutvalget skal påse at vedtak om forvaltningsrevisjonsrapporter følges opp, og siden melde til kommunestyret om hvordan vedtaket og revisors anbefalinger har blitt fulgt opp av administrasjonen. Videre skal kontrollutvalget vurdere om vedtaket er fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Kontrollutvalget har ikke behandlet noen oppfølgingsrapport i 2021.

Eierskapskontroll

Formålet med eierskapskontroll fremkommer av § 23-4 i kommuneloven. Ifølge bestemmelsen innebærer en eierskapskontroll å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen vedtas av kommunestyret selv.

Kontrollutvalget har behandlet én eierskapskontroll i 2021.

Personalpartner AS – eierskapskontroll for Våler kommune

Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 09.06.2021.

Våler kommunes kontrollutvalg bestilte 16.12.2020 eierskapskontroll i Personalpartner AS med følgende problemstilling:

- Utøves kommunens eierskap i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Revisjonens hovedkonklusjon er at Våler kommune utøver sitt eierskap i Personalpartner AS i tråd med lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring.

Kontrollutvalget tok rapporten til etterretning og sluttet seg til revisjonens anbefalinger.

Rapporten ble oversendt kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret tar rapport – «Personalpartner AS eierskapskontroll for Våler kommune» til etterretning, og ber administrasjon om å følge opp anbefalinger som fremkommer av rapporten i kommunen sitt arbeid med eierstyring, herunder:

- at generalforsamlingen i Personalpartner AS utnevner styreleder og også styrets nestleder.
- at styret oppdaterer styreinstruks og stillingsinstruks for daglig leder (2008).
- kommunes Eierskapsmelding 2021 justeres i del 1 (prinsipp 6 og 10) og del 2 (innledende liste og etterfølgende selskapssider bør samsvare).
- kommunens rutiner for eierstyring vurderes, herunder formannskapetets rolle som eierutvalg, eierskapsseminar tidlig i kommunestyreperioder og eiermøter mellom kommunen og selskaper

Kommunestyret behandlet saken den 16.09.2021, sak 44/21, Ordfører fremmet følgende forslag:

Kommunestyret tar rapport – «Personalpartner AS eierskapskontroll for Våler kommune» til etterretning, og ber eierrepresentantene om å følge opp anbefalinger som fremkommer av rapporten i kommunen sitt arbeid med eierstyring, herunder:

- at generalforsamlingen i Personalpartner AS utnevner styreleder og også styrets nestleder.
- at styret oppdaterer styreinstruks og stillingsinstruks for daglig leder (2008).
- kommunes Eierskapsmelding 2021 justeres i del 1 (prinsipp 6 og 10) og del 2 (innledende liste og etterfølgende selskapssider bør samsvare).
- kommunens rutiner for eierstyring vurderes, herunder formannskapetets rolle som eierutvalg, eierskapsseminar tidlig i kommunestyreperioder og eiermøter mellom kommunen og selskaper

Ordførers forslag vedtatt enstemmig.

Henvendelser til kontrollutvalget

Kontrollutvalget kan også behandle henvendelser fra innbyggere eller andre aktører som mener de har en sak for kontrollutvalget. For hver henvendelse må det vurderes om den hører inn under kontrollutvalgets oppgaver og om den skal prioriteres.

Kontrollutvalget har ikke mottatt og behandlet henvendelser i 2021.

Andre saker og informasjon

Av andre saker som kontrollutvalget har behandlet nevnes:

- Godkjenninger av protokoller
- Kontrollutvalgets årsmelding for 2020
- Workshop risiko- og vesentlighetsvurderinger i forkant av plan for forvaltningsrevisjon
- Etterlevelseskontroll - Vurdering av risiko- og vesentlighet
- Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor
- Engasjementsbrev

- Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon 2020
- Avslutning av nåværende plan for forvaltningsrevisjon
- Informasjon vedrørende oppfølgingsrapport «Sykefravær Våler kommune»

Kontrollutvalget har også fått seg forelagt referatsaker og korte meldinger og orienteringer som tas til orientering i samlesaker. Som eksempel nevnes kontrollutvalgets protokoller og kommunestyrets behandling av saker fra kontrollutvalget.

Denne årsmeldingen er behandlet og godkjent av kontrollutvalget i møtet den **16.februar 2022**

Tom André Brubak (s)
Kontrollutvalgets leder

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/137
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 2468/2022
Klassering: 3018-192
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	16.02.2022	22/7

Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Vedlagte uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer, tas til orientering

Fredrikstad, 18.01.2022

Vedlegg

Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer:

- Jolanta Betker, datert 18.01 2022
- Casper Støten, datert 18.01 2022
- Bjørnar B. Eriksen, datert 18.01 2022
- Jostein Ek, datert 18.01 2022

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Kommuneloven, forskrift for kontrollutvalg og revisjon, Forum for kontroll og tilsyn (FKT) og Kontroll og revisjon i kommunene (NKRF) – sine veiledere for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisor.

Saksopplysninger

I henhold til kommunelovens § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha god vandel. I følge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi til kontrollutvalget en skriftlig egenvurdering av uavhengighet.

I brev til kontrollutvalget i Våler kommune har oppdragsansvarlige revisorer på oppdraget avgitt sin skriftlige egenvurdering om uavhengighet.

Vurdering

Kontrollutvalget har en oppgave å se til at kommunen har en betryggende revisjonen, og som ledd i dette skal revisor avlegge uavhengighetserklæring. Kontrollutvalget påse-ansvar er også i tråd med FKT og NKRF sin veileder. Sekretariatet kan ikke se at det er forhold som tilsier at revisors uavhengighet ikke er ivarettatt. Sekretariatet anbefaler derfor kontrollutvalget om at uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer tas til orientering.

Til kontrollutvalget i Våler kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighet for Våler kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (2019) §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Østre Viken kommunerevisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.

Rolvøy, 18.01.2022

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Jolanta Betker (sign.)

Oppdragsansvarlig revisor

Til kontrollutvalget i Våler kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet for Våler kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (2019) §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Østre Viken kommunerevisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.

Rolvøy, 18.01.2022

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Casper Støten (sign.)

Oppdragsansvarlig revisor

Til kontrollutvalget i Våler kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet for Våler kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (2019) §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Østre Viken kommunerevisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for kommunen.

Rolvøy, 18.01.2022

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Bjørnar Bakker Eriksen (sign.)

Oppdragsansvarlig revisor

Til kontrollutvalget i Våler kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighet for Våler kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (2019) §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Østre Viken kommunerevisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.

Rolvøy, 18.01.2022

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Jostein Ek (sign.)

Oppdragsansvarlig revisor

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 7483/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Caroline Klæboe Roos

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	16.02.2022	22/8

Referater og meldinger

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering

Fredrikstad, 12.01.2022

Vedlegg

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 01.12.2021
2. Melding om vedtak fra kommunestyrets møte den 09.12.2021, sak 69/21, «Avslutning av plan for forvaltningsrevisjon 2020-2021».
3. Melding om vedtak fra kommunestyrets møte den 09.12.2021, sak 70/21, «Plan for forvaltningsrevisjon Våler kommune januar 2022 – juli 2024»
4. Melding om vedtak fra kommunestyrets møte den 09.12.2021, sak 71/21, «Plan for eierskapskontroll for perioden 2022-2023»
5. Statsforvalteren - Rapport om kontroll av tilskuddsforvaltningen i jord- og skogbruket i Våler kommune 2021

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Vedlegg 1: Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 01.12.2021 ligger vedlagt, til orientering.

Vedlegg 2: Kommunestyret behandlet den 09.12.2021, sak 69/21, «Avslutning av plan for forvaltningsrevisjon 2020-2021». Innstillingen vedtatt enstemmig. Til orientering.

Vedlegg 3: Kommunestyret behandlet den 09.12.2021, sak 70/21, «Plan for forvaltningsrevisjon Våler kommune januar 2022 – juli 2024». Innstillingen vedtatt enstemmig. Til orientering.

Vedlegg 4: Kommunestyret behandlet den 09.12.2021, sak 71/21, «Plan for eierskapskontroll for perioden 2022-2023». Innstillingen vedtatt enstemmig. Til orientering.

Vedlegg 5: Statsforvalteren i Oslo og Viken har utført kontroll av tilskuddsforvaltningen i jord- og skogbruket i Våler kommune 2021. Oppfølging etter kontrollen: «Ved kontrollen er det funnet avvik. Kommunen må gi tilbakemelding til Statsforvalteren innen 31. desember 2021 om utførte tiltak knyttet til avviket slik at Statsforvalteren kan lukke avvikene og avslutte kontrollen». Til orientering.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan ta referater og meldinger til orientering.

Møteprotokoll

Kontrollutvalget Våler

Møtedato: 01.12.2021,
Tidspunkt: fra kl. 09:00 til kl. 10:30
Møtested: Herredshuset, møterom Kommunestyresalen
Fra – til saksnr.: 21/32 – 21/40

Frammøteliste

Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer møtt
Tom André Brubak - leder	x	
Jorunn H. Tinglum	Meldt forfall	Meldt forfall/forfall
Fredrik Bjerketvedt	x	
Anne Kristine Graff	Meldt forfall	Jan Dahler
Egil Holm	x	

Antall stemmeberettigede fremmøtte 4 av 5.

Møtende fra kontrollutvalgssekretariatet: Rådgiver Anita Rovedal og rådgiver Bjørn Gulbrandsen

Møtende fra revisjonen: Konst. seksjonsleder Casper Støren og revisor Jostein Ek

Møtende fra administrasjonen: Ingen

Tom André Brubak (leder)

Egil Holm

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Side
PS 21/32	Godkjenning av innkalling og saksliste	
PS 21/33	Valg av representant til å signere protokoll	
PS 21/34	Plan for eierskapskontroll for perioden 2022 – 2023	
PS 21/35	Plan for forvaltningsrevisjon Våler kommune januar 2022 - juli 2024	
PS 21/36	Avslutning av nåværende forvaltningsrevisjonsplan	
PS 21/37	Etterlevelseskontroll 2021 - Risiko- og vesentlighetsvurderinger	
PS 21/38	Møteplan for kontrollutvalget i Våler 2022	
PS 21/39	Referater og meldinger	
PS 21/40	Eventuelt	

PS 21/32 Godkjenning av innkalling og saksliste

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Ingen merknader til innkalling og sakslisten

Kontrollutvalget Vålers vedtak 01.12.2021:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

PS 21/33 Valg av representant til å signere protokoll

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Til å signere protokollen sammen med leder er Egil Holm

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Innstillingen enstemmig vedtatt

Kontrollutvalget Vålers vedtak 01.12.2021:

1. Til å signere protokollen sammen med leder er Egil Holm

PS 21/34 Plan for eierskapskontroll for perioden 2022 - 2023

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret følgende prioritering:
 1. Det skal i perioden 2022-2023 gjennomføres eierskapskontroll i henhold til kontrollutvalgets forslag til «Plan for eierskapskontroll» jfr. tabell 2, kapittel 3.1 i planen:

Selskap	Prioritert
	1

2. Rammetimetallet til en eierskapskontroll settes til inntil 80 timer per selskap.
3. Kontrollutvalget gis fullmakt til å foreta nærmere planlegging av eierskapskontrollen, herunder vedta de enkelte undersøkelser/prosjektplaner og inngå avtaler om gjennomføring med revisjonen.
4. Kontrollutvalget skal fortløpende sende rapporter for utført eierskapskontroll til kommunestyret.
5. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å vurdere eventuelle behov for endringer i planen i planperioden.

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Sekretariatet orienterte om plan for eierskapskontroll for perioden 2022 - 2023. Kontrollutvalget vedtok enstemmig å innstille til kommunestyret om å ikke prioritere eierskapskontroll med kommunens selskapsinteresser i planperioden 2022 – 2023. I valgperioden det gjennomført en eierskapskontroll med Personalpartner AS (2021). Kontrollutvalget begrunner videre med at kommunens eierandeler er små, og i tillegg er risiko- og vesentlighetsvurderingene for planperioden 2022 - 2023 vurdert til lav til middels for alle selskaper.

Kontrollutvalget Vålers innstilling 01.12.2021:

1. Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret følgende:
 1. Det gjennomføres ingen eierskapskontroll i perioden 2022 – 2023.

PS 21/35 Plan for forvaltningsrevisjon Våler kommune januar 2022 - juli 2024

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret følgende:
 1. Det skal i perioden januar 2022 til juli 2024 gjennomføres forvaltningsrevisjon i henhold til kontrollutvalgets forslag til «Plan for forvaltningsrevisjon Våler kommune januar 2022 - juli 2024» (jf. pkt. 4.1 i planen).

1	
2	
3	

2. Rammetimetallet til forvaltningsrevisjon settes til 430 timer per år (I henhold til avtale mellom eierne av revisjonen).
3. Kontrollutvalget gis fullmakt til å foreta nærmere planlegging av forvaltningsrevisjonen, herunder vedta de enkelte undersøkelser/prosjektplaner og inngå avtaler om gjennomføring med revisjonen.
4. Kontrollutvalget skal fortløpende sende forvaltningsrevisjonsrapporter til kommunestyret. Kontrollutvalget skal også sende oppfølgingsrapporter til kommunestyret ett år etter 1.gangs behandling i kommunestyret.
5. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å vurdere eventuelle behov for endringer i planen i planperioden.

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Sekretariatet redegjorde innledningsvis for overordnet risiko- og vesentlighetsvurderingen og resultatet og til hvilke områder som kan være gjenstand for forvaltningsrevisjon i perioden 2022- 2023. Kontrollutvalget diskuterte aktuelle områder. Følgende rekkefølge / prioriteringer ble utvalget enige om og den ble enstemmig vedtatt,

- Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter
- Grunnskole med fokus på spesialundervisningen
- Hjemmetjenesten – oppfølging av kvalitetsforskriften

Kontrollutvalget Vålers innstilling 01.12.2021:

1. Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret følgende:
 1. Det skal i perioden januar 2022 til juli 2024 gjennomføres forvaltningsrevisjon i henhold til kontrollutvalgets forslag til «Plan for forvaltningsrevisjon Våler kommune januar 2022 - juli 2024» (jf. pkt. 4.1 i planen).

1	Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter
2	Grunnskole med fokus på spesialundervisningen
3	Hjemmetjenesten – oppfølging av kvalitetsforskriften

2. Rammetimetallet til forvaltningsrevisjon settes til 430 timer per år (I henhold til avtale mellom eierne av revisjonen).
3. Kontrollutvalget gis fullmakt til å foreta nærmere planlegging av forvaltningsrevisjonen, herunder vedta de enkelte undersøkelser/prosjektplaner og inngå avtaler om gjennomføring med revisjonen.
4. Kontrollutvalget skal fortløpende sende forvaltningsrevisjonsrapporter til kommunestyret. Kontrollutvalget skal også sende oppfølgingsrapporter til kommunestyret ett år etter 1.gangs behandling i kommunestyret.
5. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å vurdere eventuelle behov for endringer i planen i planperioden.

PS 21/36 Avslutning av nåværende forvaltningsrevisjonsplan

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Sekretariatet legger frem saken med to alternative forslag til vedtak og innstilling, se vurderinger.

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Kontrollutvalget var enstemmige om at Planen for forvaltningsrevisjon 2020 – 2021 avsluttes og at gjenstående to prosjekter i planverket vurderes inn i nytt planverk.

Kontrollutvalget Vålers vedtak 01.12.2021:

1. Kontrollutvalget tar saken til orientering og gir følgende innstilling til kommunestyret:
 1. Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2021 avsluttes.
 2. De to gjenstående prosjektene i planverket, henholdsvis: «Grunnskole», «Prosjektering og planlegging av investeringsprosjekter», er tatt inn i nytt planverk for 2022 til juli 2024.

PS 21/37 Etterlevelseskontroll 2021 - Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar revisjonens overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll, samt valg av kontrollområde «*Merverdiavgift – Overholdelse av regelverk og egne rutiner*», til orientering.
2. Skriftlig uttalelse om resultatet av kontrollen oversendes kontrollutvalget senest 30. juni 2022

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget Vålers vedtak 01.12.2021:

1. Kontrollutvalget tar revisjonens overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll, samt valg av kontrollområde «*Merverdiavgift – Overholdelse av regelverk og egne rutiner*», til orientering.
2. Skriftlig uttalelse om resultatet av kontrollen oversendes kontrollutvalget senest 30. juni 2022

PS 21/38 Møteplan for kontrollutvalget i Våler 2022

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Med forbehold om endringer, fastsetter kontrollutvalget følgende møtedatoer for 2022:
 - Ons 16.02. kl. 09.00
 - Ons 04.05. kl. 09.00

- Ons 08.06. kl. 09.00
- Ons 14.09. kl. 09.00
- Ons 30.11. kl. 09.00

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget Vålers vedtak 01.12.2021:

1. Med forbehold om endringer, fastsetter kontrollutvalget følgende møtedatoer for 2022:
 - Ons 16.02. kl. 09.00
 - Ons 04.05. kl. 09.00
 - Ons 08.06. kl. 09.00
 - Ons 14.09. kl. 09.00
 - Ons 30.11. kl. 09.00

PS 21/39 Referater og meldinger

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget Vålers vedtak 01.12.2021:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering

PS 21/40 Eventuelt

Kontrollutvalget Vålers behandling 01.12.2021:

- Sekretariatet konferansen til NKRF og fagkonferansen til FKT 2022 (med link til program):
 NKRF: www.nkrf.no/kurs/nkrfs-kontrollutvalgskonferanse-2022 og
 FKT: www.fkt.no/konferanser-og-seminar/fagkonferansen-8-9-juni-2022/ sendes ut sammen med referatet, slik at medlemmene i utvalget kan vurdere om noe er interessant.
- Kontrollutvalget ønsket at revisjonen lager et revisjonsnotat til første møte i kontrollutvalget 2022 om rådmannens oppfølging av kommunens gjennomføring av offentlige anskaffelser (jfr. Sak 21/13, 21/16 og 21/27) virker etter sin hensikt og er i tråd med regelverket.

Østfold Kontrollutvalgssekretariat
Dikeveien 29

1661 ROLVSØY

14.12.2021

Vår ref.: 20/1605-10/IN(bes oppgitt ved henv.)
Deres ref.:

Arkivnr: 217 &30
Løpenr.: 18299/21

MELDING OM VEDTAK

Kommunestyret behandlet i møte 09.12.2021 sak 69/21. Følgende vedtak ble fattet:

1. Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2021 avsluttes.
2. De to gjenstående prosjektene i planverket, henholdsvis: «Grunnskole», «Prosjektering og planlegging av investeringsprosjekter», er tatt inn i nytt planverk for 2022 til juli 2024.

Med vennlig hilsen
Våler kommune

Ivar Nævra
Kommunedirektør

Brevet er elektronisk godkjent.

Østfold Kontrollutvalgssekretariat
Dikeveien 29

1661 ROLVSØY

14.12.2021

Vår ref.: 21/1518-6/IN(bes oppgitt ved henv.)
Deres ref.:

Arkivnr: 217 &30
Løpenr.: 18300/21

MELDING OM VEDTAK

Kommunestyret behandlet i møte 09.12.2021 sak 70/21. Følgende vedtak ble fattet:

1. Det skal i perioden januar 2022 til juli 2024 gjennomføres forvaltningsrevisjon i henhold til kontrollutvalgets forslag til «Plan for forvaltningsrevisjon Våler kommune januar 2022 - juli 2024» (jf. pkt. 4.1 i planen).

1	Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter
2	Grunnskole med fokus på spesialundervisningen
3	Hjemmetjenesten – oppfølging av kvalitetsforskriften

2. Rammetimetallet til forvaltningsrevisjon settes til 430 timer per år (I henhold til avtale mellom eierne av revisjonen).
3. Kontrollutvalget gis fullmakt til å foreta nærmere planlegging av forvaltningsrevisjonen, herunder vedta de enkelte undersøkelser/prosjektplaner og inngå avtaler om gjennomføring med revisjonen.
4. Kontrollutvalget skal fortløpende sende forvaltningsrevisjonsrapporter til kommunestyret. Kontrollutvalget skal også sende oppfølgingsrapporter til kommunestyret ett år etter 1.gangs behandling i kommunestyret.
5. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å vurdere eventuelle behov for endringer i planen i planperioden.

Med vennlig hilsen
Våler kommune

Ivar Nævra
Kommunedirektør

Brevet er elektronisk godkjent.

Østfold Kontrollutvalgssekretariat
Dikeveien 29

1661 ROLVSØY

14.12.2021

Vår ref.: 21/313-6/IN(bes oppgitt ved henv.)
Deres ref.:

Arkivnr: 037 &32
Løpenr.: 18301/21

MELDING OM VEDTAK

Kommunestyret behandlet i møte 09.12.2021 sak 71/21. Følgende vedtak ble fattet:

1. Det gjennomføres ingen eierskapskontroll i perioden 2022 – 2023.

Med vennlig hilsen
Våler kommune

Ivar Nævra
Kommunedirektør

Brevet er elektronisk godkjent.

Rapport om kontroll av tilskudds- forvaltningen i jord- og skogbruket i Våler kommune 2021

Innhold

1	SAMMENDRAG	3
2	INNLEDNING.....	4
2.1	KONTROLLERTE ORDNINGER OG DELTAKERE VED KONTROLLEN.....	4
2.2	GJENNOMFØRING AV KONTROLLEN	5
2.3	KORT OM LANDBRUKSFORVALTNINGEN I VÅLER	5
3	KONTROLLOMRÅDER OG FUNN.....	6
3.1	DEFINISJONER.....	6
3.2	GENERELT	6
3.2.1	<i>Intern kontroll</i>	6
3.2.2	<i>Delegeringsreglement.....</i>	7
3.2.3	<i>Habilitet</i>	8
3.2.4	<i>Kompetanse og ressurser.....</i>	9
3.2.5	<i>Orden og sporbarhet.....</i>	9
3.2.6	<i>Rutinebeskrivelser</i>	9
3.3	KOMMENTARER TIL FORVALTNINGEN AV REGIONALE MILJØTILSKUDD	10
3.3.1	<i>Grunnvilkår.....</i>	10
3.3.2	<i>Kontrollplan</i>	11
3.3.3	<i>Gjennomføring av kontroll, kontrollskjemaer og annen dokumentasjon.....</i>	11
3.3.4	<i>Tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap.....</i>	11
3.3.5	<i>Tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon.....</i>	11
3.4	KOMMENTARER TIL FORVALTNINGEN AV TILSKUDD TIL DRENERING	12
3.5	KOMMENTARER TIL FORVALTNINGEN AV TILSKUDD TIL SKOGKULTUR (NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET)	12
3.6	AVVIK	13
3.6.1	<i>Avvik 1 - NMSK – inhabilitet ved behandling av tilskuddssøknad for kommunal skog ...</i>	13
3.6.2	<i>Avvik 2 - Risikobasert kontrollplan for skogordningene mangler.....</i>	13
3.6.3	<i>Avvik 3 - Landbruksvei – søknader er ikke registrert i ØKS</i>	13
3.7	MERKNADER	14
3.7.1	<i>Merknad 1 - RMP: Mangelfull begrunnelse av vedtak.....</i>	14
3.7.2	<i>Merknad 2 – RMP: Mangelfull dokumentasjon på vurdering av avvik.....</i>	14
3.7.3	<i>Merknad 3 – NMSK: Manglende dokumentasjon på søknad om tilskudd.....</i>	15
3.7.4	<i>Merknad 4 – Drenering: Forslag til mer utfyllende rutine for drenering</i>	15
4	STATUS I FORHOLD TIL FORRIGE KONTROLL.....	16
4.1	KONKLUSJONER ETTER FORRIGE KONTROLL.....	16
4.2	STATSFORVALTERENS VURDERINGER AV UTVIKLINGEN SIDEN FORRIGE KONTROLL	16
5	OPPFØLGING ETTER KONTROLLEN	16
6	GRUNNLAG FOR KONTROLLEN	17
6.1	AKTUELLE TEMAER I FORVALTNINGSKONTROLLEN.....	17
6.2	HJEMMELSGRUNNLAG.....	17
7	OFFENTLIGHET I FORVALTNINGEN	18
8	DOKUMENTUNDERLAG	18
9	VEDLEGG	19

1 Sammenndrag

Tema/ordning	Funn
Regionale miljøtilskudd (RMP)	<i>Merknad 1 - RMP:</i> Mangelfull begrunnelse av vedtak <i>Merknad 2 - RMP:</i> Mangelfull dokumentasjon på vurdering av avvik
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK skogkultur)	<i>Avvik 1 - NMSK:</i> Inhabilitet ved behandling av tilskuddssøknad for kommunal skog <i>Avvik 2:</i> Risikobasert kontrollplan for skogordningene mangler <i>Avvik 3 - Landbruksvei:</i> Søknader er ikke registrert i ØKS <i>Merknad 3 - NMSK:</i> Manglende dokumentasjon på søknad om tilskudd
Drenering	<i>Merknad 4 - Drenering:</i> Forslag til mer utfyllende rutine for drenering

2 Innledning

Kontrollert enhet: Landbruksforvaltningen i Våler kommune	Adresse: Postadresse: Herredshuset, Kjosveien 1, 1592 Våler i Viken Besøksadresse: samme E-post: postmottak@valer.kommune.no Telefon: 69 28 91 00
Åpningsmøte: 20.10.2021 Sluttmøte: 16.11.2021	Saksnummer hos Statsforvalteren: 2021/25657
Sist kontrollert: Dokumentkontroll høsten 2017	

2.1 Kontrollerte ordninger og deltakere ved kontrollen

Generelt – habilitet, delegering, rutiner, dokumentasjon og kompetanse.

Ordninger i fokus denne gangen:

- Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket (RMP) – kontrollplan, oppfyllelse av grunnvilkår, oppfyllelse av vilkårene for tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon og tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark
- Tilskudd til drenering (DREN)
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skogkultur (NMSK skogkultur)
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, vei (NMSK vei)

Til stede fra kommunen

Navn	Funksjon	Åpnings- møte	Intervju	Dokument- gjennomg.	Slutt- møte
Ivar Nævra	Kommunedirektør	X	X		X
Bent Melleby	Kommunalsjef miljø og teknikk	X	X		X
Peder Unum	Rådgiver landbruk	X	X	X	X
Sven Olav Martinsen	Skogbrukssjef	X	X	X	X

Til stede fra Statsforvalteren

Navn	Funksjon	Åpnings- møte	Intervju	Dokument- gjennomg.	Slutt- møte
Helge Nordby	Seksjonssjef skogbruk og arealforvaltning	X	X		X
Janne Fossum	Seniorrådgiver			X	
Per Olav Granheim	Seniorrådgiver	X	X	X	X
Ingri Rosén Guren	Seniorrådgiver	X	X		X
Per Rønneberg Hauge	Seniorrådgiver			X	
Marit Surlien Hoen	Seniorrådgiver			X	
Ragnhild Skar	Seniorrådgiver	X	X	X	X

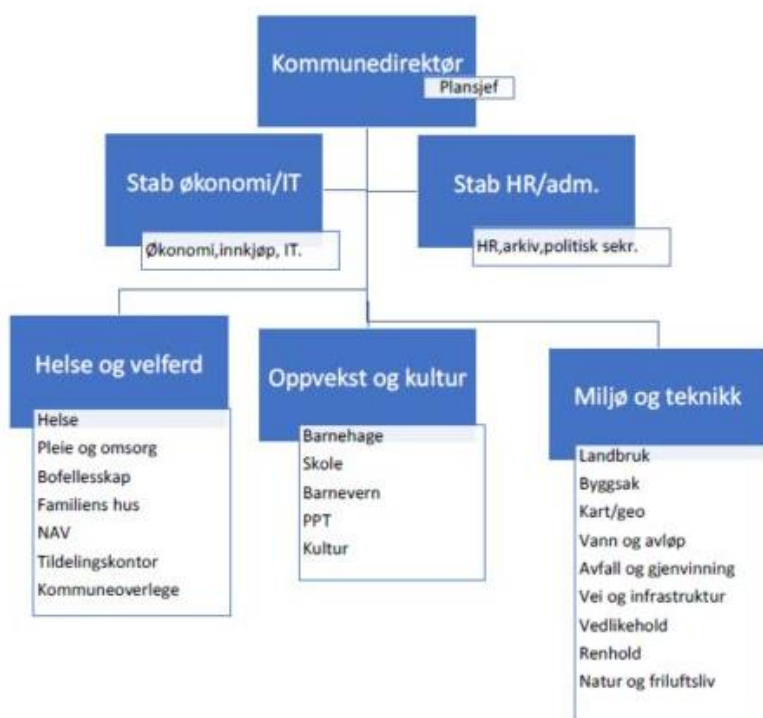
2.2 Gjennomføring av kontrollen

Av smittevernhensyn ble kontrollen gjennomført med digitale møter. På kontrolldagen ble det gjennomført et åpningsmøte etterfulgt av intervjuer. Både før og etter intervjuene kontrollerte Statsforvalteren enkeltsaker innenfor de ordningene som ble undersøkt. Det som kom fram under intervjuene, ble sett opp mot kommunens behandling av enkeltsakene. Kommunen har oversendt diverse dokumentasjon som er gjennomgått. Foreløpig sluttrapport ble oversendt til kommunen 12. november 2021 og gjennomgått i sluttmøtet 16. november 2021. Kommunen ga tilbakemeldinger i sluttmøtet. Endelig sluttrapport er utarbeidet med bakgrunn i dette.

2.3 Kort om landbruksforvaltningen i Våler

Landbruksforvaltningen i Våler, heretter omtalt som landbrukskontoret, er plassert i seksjon Miljø og teknikk. Innenfor samme kommunalområde finnes også geodata, byggesak, plan, strategi og analyse:

Organisasjonskart for Våler kommune, effektivt fra 1. januar 2021.

Landbrukskontoret har to hele stillingshjemler, en på skogbruk og en på jordbruk.

Våler kommune - målt etter antall daa jordbruksareal og foretak (jf. Nibios arealbarometer):

Kommune	Antall daa jordbruksareal jf Nibios arealbarometer (andel av kommunens landareal)	Antall daa omsøkt i PT 2020	Antall foretak som søkte om PT i 2020
3018 Våler	35 267 (13,7 %)	32 995	96

Det dyrkes korn på 84 % av jordbruksarealet, 27 674 daa jf. Nibios arealbarometer.

Over 90 % av foretakene som søkte produksjonstilskudd i 2020, søkte også om regionale miljøtilskudd (89 foretak).

Utbetalinger av tilskudd til avløsning ved ferie og fritid og produksjonstilskudd:

<i>Kommune</i>	<i>Utbetalt AV 2020</i>	<i>Utbetalt PT 2020</i>	<i>Sum AV og PT etter at bunnfradrag er trukket fra (kr 6 000 per foretak)</i>	<i>Sum AV og PT etter at bunnfradrag er trukket, per foretak</i>
3018 Våler	1 086 982	14 993 062	15 513 741	161 601

RMP: Utbetalt etter søknadsomgangen i 2020 – 3,25 mill kr.

Våler kommune - skog:

<i>Antall daa skogbruksareal jf Nibios arealbarometer (andel av kommunens landareal)</i>	<i>Antall registrerte skogeiere (aktive skogfondskonti)</i>
190 466 (74,2 %)	280

Det ble utbetalt 1 359 790 kroner i skogrelaterte tilskudd i 2020.

3 Kontrollområder og funn

Forskriftene og rundskrivene til de ulike ordningene i denne kontrollen, er utgangspunktet for Statsforvalterens kontroll og blir nærmere beskrevet i kapittel 6.

3.1 Definisjoner

Avvik: Brudd på gjeldende regelverk. Det vil si mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i lov, forskrift eller rundskriv.

Merknad: Forbedringspunkt. Gjelder forhold som ikke er i strid med fastsatte krav i regelverket, men som Statsforvalteren mener det er nødvendig å påpeke for å sikre god forvaltning av de kontrollerte ordningene.

3.2 Generelt

3.2.1 Intern kontroll

Tilskudd og erstatninger på landbruksområdet er økonomiske virkemidler som Landbruksdirektoratet, Statsforvalteren og kommunene forvalter på vegne av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Kommunene er her – på lik linje med de statlige organene – underordnet LMD. Dette innebærer at kommunene kan instrueres av overordnet myndighet om lovtolkning, saksbehandling, bruk av skjønn, og om faktiske handlinger. Kommunene kan f.eks. instrueres om at det skal gjennomføres kontroll hos 10 % av tilskuddsmottakerne. Det følger også av økonomireglementet at overordnet myndighet har rett og plikt til å kontrollere hvordan kommunen forvalter tilskudd og erstatninger.

[Økonomireglementet](#) § 14 stiller krav om at kommunene skal ha systemer og rutiner som sikrer kontroll med midlene:

§ 14 Intern kontroll

Alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll for å sikre at:

- a) beløpsmessige rammer ikke overskrides og at forutsatte inntekter kommer inn*
- b) måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning*
- c) ressursbruken er effektiv*
- d) regnskap og informasjon om resultater er pålitelig og nøyaktig*
- e) virksomhetens verdier, herunder fast eiendom, materiell, utstyr, verdipapirer og andre økonomiske verdier, forvaltes på en forsvarlig måte*
- f) økonomistyringen er organisert på en forsvarlig måte og utføres i samsvar med gjeldende lover og regler*
- g) misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes*

Vi viser i denne sammenheng til veileder fra KS om [Orden i eget hus – kommunedirektørens internkontroll](#).

Kjennetegn på god internkontroll er:

- a. ledelsesforankret,
- b. tydeliggjort ansvar, myndighet og roller,
- c. tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet,
- d. integrert i virksomhetens styring, prosesser og aktiviteter
- e. formalisert og dokumentert, kommunisert og tilgjengeliggjort
- f. enhetlig og helhetlig
- g. etterlevd og systematisk fulgt opp

Intern kontroll var tema i flere av samtalene ved kontrollen. I intervjuene ble det vist til at delegeringsreglementet nylig er vedtatt av kommunestyret. Det finnes rutinebeskrivelser for hvert fagområde/de ulike tilskuddsordningene. Tilbakemeldingene fra publikum er at landbruksforvaltningen i kommunen fungerer bra. Statsforvalterens inntrykk er at arbeidet med intern kontroll med fordel kan komme mer i fokus i Våler.

3.2.2 Delegeringsreglement

Kommunen har ansvaret for behandling av søknader om [produksjons- og avløsertilskudd](#), [regionale miljøtilskudd](#), [tilskudd til drenering av jordbruksjord](#), [tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket](#) og flere andre tilskuddsordninger innenfor jord- og skogbruk. Kommunen fatter vedtak i sakene, noe som innebærer utbetaling av betydelige tilskuddsbeløp. Tilskuddet er viktig for økonomien til den enkelte søker, og utgjør store beløp totalt sett (se kapittel 2.3). Saksbehandlers vedtak kan innebære avkortning i tilskuddet. Dette er en reaksjon på feil opplysninger i søknaden eller brudd på annet regelverk som gjelder jordbruksdrift.

Landbruksdirektoratet skriver i saksbehandlingsrundskrivet for produksjonstilskuddet, rundskriv nr. 2021-12, [kapittel 2](#): «Fra og med søknadsomgangen 2021 er eStil- RMP endret det slik at endelig godkjenning av søknaden foretas av en annen enn den som har behandlet søknaden. Dette følger av at virksomheten skal ha en forsvarlig arbeidsdeling (funksjonsdeling), jf. bestemmelsene i økonomireglementets pkt. 2.4 om internkontroll. Arbeidsdeling har man når alle aktiviteter i en rutine ikke kan utføres av en og samme person. For kommunen betyr dette at det blir en person som

behandler søknaden og foretar «foreløpig godkjenning» (kalt «godkjenne» i eStil-RMP) og en annen person som foretar den «endelig godkjenning» (kalt «attestere» i eStil-RMP). Den endelig godkjenning av søknaden gjøres av en ansatt i kommunen som har budsjettdisponeringsmyndighet.» Den som endelig godkjenner søknadene skal påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler. I behandlingen av søknader om regionale miljøtilskudd knytter dette seg til regelverket for de [regionale miljøtilskuddene](#) og gjeldende [jordbruksavtale](#) og annet relevant regelverk (f.eks. [forvaltningsloven](#)).

De fleste fagsystemene som kommunen bruker ved behandling av søknader om ulike tilskudd innenfor landbruket, forutsetter at den som saksbehandler og den som fatter vedtak/attesterer en søknad, er to forskjellige personer. Prinsippet er at den som fatter vedtak, må ha myndighet til å gjøre det. I ytterste konsekvens vil et vedtak være ugyldig, dersom den som godkjenner søknadene mangler tilstrekkelig myndighet til å fatte vedtak.

Statsforvalteren har sett *Reglement intern delegering Våler kommune*, datert januar 2021. I dokumentet går det fram at Våler kommunes målsetting er å drive kostnadseffektivt, være brukerorientert og være en attraktiv arbeidsplass. Delegeringsreglementet presiserer at beslutningsmyndigheten skal ligge nærmest mulig brukerne, og at det legges vekt på at det skal være samsvar mellom budsjett, kvalitetskrav og tjenestevolum. Det er foretatt delegering av myndighet innen feltene fag, økonomi og personal. Kommunedirektøren har delegert myndighet til å fatte vedtak og ferdigbehandle saker som ikke har prinsipiell betydning, innenfor eget ansvarsområdet, til kommunal-/stabssjefene og videre til virksomhetsledere. Disse kan delegere slik myndighet videre til fagpersoner innen egen enhet (jf. punkt 4 i delegeringsreglementet). Kommunalsjefene m.fl. har myndighet til å disponere vedtatt budsjett for egne virksomheter i henhold til økonomiplanen (jf. punkt 6). I et eget dokument datert 10.03 2021 har kommunal-sjefen delegert til skogbrukssjef Sven Martinsen og rådgiver Peder Unum, myndighet til å fatte vedtak og ferdigbehandle saker etter alle lover og forskrifter som omhandler jordbruk, skogbruk, friluftsliv og vilt, samt all saksbehandling/forvaltning knyttet opp mot de elektroniske tjenestene hos Landbruksdirektoratet. Martinsen og Unum er også gitt budsjettdisponeringsmyndighet knyttet til tilhørende tilskuddsordninger. Statsforvalteren vil bemerke at det er sjelden vi ser så konkret og tydelig delegering til enkeltpersoner. Dette er bra.

3.2.3 Habilitet

Begge saksbehandlerne på landbrukskontoret driver landbruksforetak/-eiendom selv. Ordføreren i Våler driver et større landbruksforetak (innen fjørfe). Kommunen har opplyst at tilskuddssøknadene fra ordføreren og saksbehandler for jordbruk behandles av landbrukskontoret for Moss, Rygge og Råde. Skogbrukssjefens søknader behandles av Skiptvedt kommune.

Statsforvalteren oppfordrer generelt til at dersom det i saker kan være tvil om habilitet eller habilitet er vurdert, bør vurderingen av dette dokumenteres i saken. Det bør også være tydelig hvem som har fattet vedtak i aktuell sak.

Våler kommune eier skogarealer. Det kan være aktuelt å søke om tilskudd til eksempelvis skogkulturtiltak. Saker som berører kommuneskogen, skal behandles av Statsforvalteren som er skogbruksmyndighet¹ for kommunal eiendom. Skogbruksansvarlig har inneværende år endret praksis ved behandling av disse sakene. Skogfonds krav og tilskuddssøknader for Våler kommuneskog oversendes nå til Statsforvalteren for behandling.

¹ [Jf. LOV-2005-05-27-31 Lov om skogbruk](#)

Kommunen eier også noe jordbruksareal. Arealene er leid bort og drives av ulike landbruksforetak. Det foreligger søknader om produksjonstilskudd og andre tilskudd på disse arealene. Vi viser til rundskriv 2021-6, [kapittel 4](#): «I saker der ingen av kommunens saksbehandlere kan treffe avgjørelse i saken, kan det oppnevnes stedfortreder til å behandle søknaden, jf. forvaltningsloven § 9. Stedfortreder kan for eksempel være en annen kommune eller statsforvalteren. Statsforvalteren gir stedfortreder tilgang til å behandle søknader levert til foretakets hjemkommune. Kommunen må også oversende øvrig dokumentasjon som foreligger i saken, utover den innleverte søknaden. Før saken overføres bør kommunen legge inn kommentar om at det er truffet avgjørelse om inhabilitet i saken, årsaken til inhabiliteten og hvordan beslutningen om oppnevning av stedfortreder er tatt. Dette kan gjøres i kommentarfeltet i den aktuelle søknaden.»

Retningslinjer om behandling av saker der det kan reises tvil om saksbehandlers/kommunens habilitet, bør nedfelles i aktuelle rutinebeskrivelser. Kommunen bør utarbeide en rutinebeskrivelse for behandling av skogfondsutbetalinger (med og uten tilskudd) for tiltak som berører Våler kommuneskoger.

3.2.4 Kompetanse og ressurser

Landbrukskompetansen er meget god. Begge saksbehandlerne har meget lang erfaring og svært god lokalkunnskap. I tillegg til jord- og skogforvaltning har saksbehandlerne oppgaver knyttet til friområder, vannforvaltning, veier, parkeringsplasser med mer.

Saksbehandlerne samarbeider uformelt med landbruksforvaltningen i Moss/Råde/Rygge. Ellers hjelper de hverandre ved behov. Det har ikke lyktes å få til et formelt samarbeid på tvers av kommunegrensene. Statsforvalteren går ut fra at kommunen selv er innforstått med at landbruksforvaltningen er sårbar slik det er nå, særlig dersom det skulle oppstå langtidsfravær. Ved framtidig personalskifte kan man ikke ta for gitt at en nyansatt uten tilsvarende lang erfaring og lokalkunnskap, som dagens medarbeidere, vil kunne ta over alle arbeidsoppgavene helt sømløst.

3.2.5 Orden og sporbarhet

Det er generelt god oversikt og orden i sakene som Statsforvalteren undersøkte.

3.2.6 Rutinebeskrivelser

Kommunen har lagt fram rutinebeskrivelser for behandling av søknader om tilskudd til drenering av jordbruksjord, søknader om regionale miljøtilskudd og søknader om nærings- og miljøtilskudd i skogbruket.

Statsforvalteren mener at framlagte rutinebeskrivelse berører sentrale deler av forvaltningen av disse tilskuddene. Vi savner imidlertid en beskrivelse av hvordan habilitetsutfordringer løses. Sett i lys av at ordføreren og begge de to ansatte på landbrukskontoret selv driver landbruksvirksomhet, og at kommunen eier både jord (som leies bort) og skog som det søkes tilskudd for, må kommunen sørge for at det finnes skriftlige rutiner for hvordan dette skal håndteres. Se ellers kapittel 3.2.3.

Vi minner også om at rutinebeskrivelsene bør inneholde retningslinjer for hvordan kommunen sjekker at vilkårene for de enkelte tilskuddsordningene er oppfylt og dokumentasjon av disse vurderingene.

For regionale miljøtilskudd har Landbruksdirektoratet nylig innført at saksbehandler ikke lenger kan godkjenne søknader som vedkommende har behandlet. For alle ordningene som benytter

Agros som saksbehandlingssystem og for produksjonstilskudd, skal godkjenning gjøres av en annen person enn den som har behandlet søknaden. Denne personen må ha budsjettdisponeringsmyndighet, se nærmere omtale i [saksbehandlingsrundskrivet for produksjonstilskudd](#). Kommunen må oppdatere prosedyrebeskrivelsene med dette.

Rutinebeskrivelsen for *regionale miljøtilskudd* er noe utdatert. Det som er beskrevet i punktene 10 - 12, er ikke aktuelt lenger og kan fjernes. Statsforvalteren skal heller ikke ha beskjed om avkortinger (punkt 13). Vi gjør oppmerksom på at det er 5 % av RMP-søknadene som skal kontrolleres hvert år, jf. rundskriv 2021/12, [kapittel 5](#), ikke 10 % som det står i rutinebeskrivelsen (punkt 8). Ved forvaltningskontrollen av kommunen i 2017, se omtale i kapittel 4.1 nedenfor, ble det gitt en merknad om at kommunen bør beskrive hvordan avvik skal følges opp. Vi oppfordrer til å legge inn i rutinebeskrivelsen hvordan kommunen behandler avvik.

Rutinebeskrivelsen som gjelder *tilskudd til drening*, viser til kulturminneloven og naturmangfoldloven (NML), jf. pkt. 4, men er mangelfull med tanke på hvilke vurderinger kommunen faktisk skal gjøre etter blant annet § 7 i NML. Her det står at kommunen skal vurdere de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12, og dette bør stå i rutinebeskrivelsen. Kommunen skal også gjøre konkrete vurderinger knyttet til avrenning. Vi savner også at det i punkt 7 vises til kravet om å benytte rapporteringsskjema fra Landbruksdirektoratet som er et absolutt krav når søker ber om å få sluttutbetalt tilskuddet.

Avslutningsvis vil Statsforvalteren framheve at rutinebeskrivelser er et godt tiltak for å redusere sårbarheten i tilfelle fravær og ellers til god hjelp i det daglige arbeidet. Det er viktig at beskrivelsene oppdateres med jevne mellomrom.

3.3 Kommentarer til forvaltningen av regionale miljøtilskudd

Statsforvalteren har gjennomgått noen utvalgte søknader om regionale miljøtilskudd fra årene 2019 og 2020. Se kapittel 9 for hvilke saker dette gjelder. Vi har også sjekket rapporter fra eStil-RMP.

Vårt inntrykk er at landbrukskontoret i Våler har gode rutiner, maler og systemer som bidrar til en effektiv og korrekt saksbehandling og god dokumentasjon av saksgangen. Saksbehandler er godt kjent i kommunen og er god til å finne løsninger, begrunne, informere og dermed hjelpe søkerne til å navigere i et komplisert regelverk. Slik bidrar kommunen til at bonden blir bedre kjent med regelverket, og får gjennomført gode miljøtiltak. I Våler kommune jobbes det samvittighetsfullt og godt med søknadene innenfor den tida som er til rådighet for saksbehandling og kontroll, og saksbehandler er god til å fange opp de viktigste utfordringene som finnes i søknadene. Vi har noen kommentarer knyttet til de områdene som er i fokus ved forvaltningskontrollene:

3.3.1 Grunnvilkår

Det er de samme grunnvilkårene som gjelder for regionale miljøtilskudd, som for produksjonstilskudd: Tilskudd kan gis til foretak som har gjennomført tiltak på *arealer de disponerer* i søknadsåret. Foretaket må drive *vanlig jordbruksproduksjon* på én eller flere *landbrukseiendommer* og være *registrert i Enhetsregisteret*. Når et foretak er innvilget produksjonstilskudd, vil grunnvilkårene for søknaden om regionale miljøtilskudd også være oppfylt.

3.3.2 Kontrollplan

Kommunen har oversendt kontrollplan for regionale miljøtilskudd for 2021. Vurderingene og prioriteringene som ligger til grunn for utvalget framkommer av planen. Vi har mottatt ei liste over foretakene som ble plukket ut til kontroll i 2020.

Ut fra opplysningene i eStil-RMP ser vi at målet om kontroll av minst 5 % av søknadene er oppfylt både i 2019 og 2020.

Ved forvaltningskontrollen av kommunen i 2017, se omtale i kapittel 4.1 nedenfor, ble det gitt en merknad om at kommunen bør vurdere kriteriene for utplukk til kontroll. Vi viser til rundskriv nr. 2021/12, [kapittel 5](#), om risikobasert kontroll. Her finnes retningslinjer for risikobasert utplukk til kontrollen, gjennomføring av kontrollen, dokumentasjon av resultatene m.m.

3.3.3 Gjennomføring av kontroll, kontrollskjemaer og annen dokumentasjon

Kommunen har oversendt dokumentasjon fra kontrollene av RMP-søknadene i 2020, 5 stk. Kontrollene er gjennomført som dokumentkontroll og besiktigelse fra veg pga. Covid-19. Saksbehandler har benyttet notat-fanen i eStil, hvor det er kommentert hvordan kontrollen er utført. Kontrollskjema for PT er fylt ut og kart over RMP-tiltak er lagt ved kontrollskjema. Det er opplyst i intervjuet at kontrollene av RMP i hovedsak er stedlige i normalår, og at da søker varsles om dette.

Regelverk: Saksbehandlingsrundskrivet for RMP, nummer 2021-12, [kapittel 5](#) setter som krav at kommunen skal dokumentere resultatene av stedlig kontroll. Opplysningene skal inneholde:

- Tydelige observasjoner som gjør det enklere i saksbehandling seinere, samt ved eventuelle klagesaker.
- Navn på personene som var til stede under kontrollen.
- Hvilke(t) tiltak som ble kontrollert, formål og lovhjemmel.

Vi har kun sett på kontrolldokumentasjon for 2020, som var et ekstraordinært år. Ved gjennomføring av kontroll av RMP i normalår, skal innehaver av foretaket, eller en annen person som forplikter foretaket, signere på kontrolldokumentasjonen for å bekrefte at stedlig kontroll er gjennomført. Han/hun skal også si seg enig i opplysningene som er notert under kontrollen. Kontrolldokumentasjonen skal i tillegg signeres av kommunens representant.

Vurdering: Det finnes ikke noe standard kontrollskjema til bruk ved kontroll av RMP-søknadene. Tatt i betraktning at de undersøkte kontrollene i 2020 er gjennomført som dokumentkontroll pga. pandemisituasjonen, mener vi at kommunen har lagt fram tilfredsstillende dokumentasjon. Saksbehandler bruker notat-fanen i eStil, noe som bidrar til god sporbarhet i saksbehandlingen.

3.3.4 Tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap

Våler kommune har ingen arealer som faller inn under dette miljøtemaet i RMP for Oslo og Viken. Kommunen mottok én søknad om tilskudd til dette tiltaket i 2019. Søknaden ble avslått, se kapittel 3.7.1.

3.3.5 Tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon

Ordningen for tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon forutsetter at vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret og er avgrenset til arealer som oversvømmes ved 10-års flom eller er erosjonsutsatt på annen måte.

Under intervjuene ble det opplyst at dette gjelder arealer i erosjonsrisikoklasse 3 og 4 og vassdragsnære arealer. Saksbehandler er godt kjent i kommunen og "vet hvor det står vann". Han har lang erfaring og stor lokalkunnskap som gjør det mulig å ha et stort ansvarsområde innenfor kommunens forvaltning av tilskuddsmidler til jordbruket. For å styrke sporbarheten og gjøre forvaltningen mindre personavhengig og dermed mindre sårbar, anbefaler vi kommunen å utarbeide rutiner for å dokumentere de vurderingene som gjøres. Eksempelvis kan kommentarfeltet i eStil benyttes i større grad.

3.4 Kommentarer til forvaltningen av tilskudd til drenering

Statsforvalteren har gjennomgått noen utvalgte søknader om tilskudd til drenering fra årene 2019 til 2021. Se kapittel 9 for hvilke saker dette gjelder.

Kommunen har utfyllende og god prosedyre som beskriver behandling av søknader om tilskudd til drenering av jordbruksjord. Det er også utarbeidet egne maler for tekst i vedtaksbrev.

Vi har ikke funnet forhold som gir avvik. Vårt inntrykk er at landbrukskontoret i Våler kommune jobber målrettet og grundig med de utfordringene som finnes i søknadene, og i stor grad er bevisste på å dokumentere jobben som gjøres. Vi ser at det er rom for å forbedre praksis rundt dokumentasjon av vurderingene i vedtakene, og har derfor gitt en merknad knyttet til manglende vurdering opp mot Naturmangfoldloven og vannforskriften.

Videre er det et krav fra Landbruksdirektoratet at søker bruker fastsatt rapporteringsskjema i forbindelse med anmodning om å få utbetalt tilskuddet. Dette ble innført i 2019, mens det i to av de undersøkte sakene fra 2020 likevel ikke er benyttet. Ved utbetalingsanmodning sjekker saksbehandler all dokumentasjon. Utbetalingsanmodning skal være skriftlig og det ligger ved timeliste for eget arbeid og kopi av alle bilag. Vi anmoder kommunen om å også ta i bruk rapporteringsskjemaet i det videre arbeidet. Det er også et absolutt krav om at grøftekart over gjennomført grøfting, i samsvar med krav til grøftekart, skal legges ved utbetalingsanmodningen. Dette mangler også i én av de kontrollerte sakene.

3.5 Kommentarer til forvaltningen av tilskudd til skogkultur (nærings- og miljøtiltak i skogbruket)

Statsforvalteren har gjennomgått 10 utvalgte søknader om tilskudd til skogkulturtiltak fra årene 2020 - 2021.

Inntrykket er at landbrukskontoret i Våler jobber målrettet og grundig med utfordringene innen fagfeltet. Statsforvalteren har ikke funnet avvik i forhold til kontrollerte tiltak.

Kommunen har utarbeidet rutinebeskrivelse NMSK. Dette er en meget generell rutinebeskrivelse som beskriver flyt av bilag, føring i fagsystemet ØKS, lagring i kommunalt saksarkiv med mer.

Kommunen har ikke utarbeidet skriftlig kontrollplan for skogrelaterte tilskuddssaker (risikobasert kontrollplan for skogordningene).

3.6 Avvik

Det er funnet tre avvik.

3.6.1 Avvik 1 - NMSK – inhabilitet ved behandling av tilskuddssøknad for kommunal skog

Funn: Kommunen har i perioden 2016-2020 behandlet 14 refusjonskrav om skogfond, herav 5 tilskuddssøknader for kommunal skog. Skogbrukssjefen er inhabil ved behandling av skogfondskrav om tildeling av tilskudd til Våler kommuneskog.

Regelverk: Forvaltningslovens § 6 omhandler habilitetskrav ved offentlig saksbehandling. I tillegg er habilitet omtalt i SLF rundskriv 23/2012, kapittel 8.1 Habilitet.

Vurdering: Habiliteten skal vurderes strengt i søknadssammenheng. Statsforvalteren er skogbruksmyndighet for kommunal skogeiendom, og skal foreta behandlingen av skogfondskrav, med eller uten tilskuddssøknad fra Våler kommuneskog, jf. lov om skogbruk § 3, 3. ledd.

Konklusjon: Statsforvalteren skal behandle skogfondskrav, med og uten søknad om tilskudd for Våler kommuneskog.

3.6.2 Avvik 2 - Risikobasert kontrollplan for skogordningene mangler

Funn: Kommunen har ikke utarbeidet risikobasert kontrollplan for skogområdet.

Regelverk: I veileder for risikobasert kontroll av tilskudd til skogkultur og utbetalinger fra skogfond (veileder 01:2019) står det at kommunen hvert år skal utarbeide en risikobasert kontrollplan som beskriver planlagt kontrollarbeid i kommunen.

Vurdering: Kravet er nytt i veilederen fra 2019. Dette ble kommunene opplyst om under kommunesamlingen i 2019, samt etterfølgende brev om tildeling av fagmidler til jord- og skogbruket i Oslo og Viken fra Statsforvalteren.

Konklusjon: Kommunen skal utarbeide en plan for risikobasert kontroll av skogordningene med tilhørende rutinebeskrivelser, se Landbruksdirektoratets veileder 01:2019. Statsforvalteren kan veilede i arbeidet. Kommunen må utarbeide en plan for risikobasert kontroll av skogordningene for kommende år. Statsforvalteren ber om at risikobasert kontrollplan oversendes innen 31.12.2021.

3.6.3 Avvik 3 - Landbruksvei – søknader er ikke registrert i ØKS

Funn: Flere kommunalt godkjente søknader om bygging av landbruksveg fra 01.07.2015 til d.d. er ikke registrert i fagsystemet ØKS.

Regelverk: I landbruksvegforskrift (gjeldende fra 1.7.2015) er det krav om registrering og kartfesting av veger i fagsystemet ØKS i saker hvor kommunen fatter vedtak (§ 3-1, siste ledd).

Vurdering: Kommunen har ikke fulgt opp forskriftens krav om registrering og kartfesting av innkomne søknader om bygging av landbruksveg i fagsystemet ØKS.

Konklusjon: Kommunen må etterregistrere godkjente søknader om bygging av landbruksveg i fagsystemet ØKS. Etterregistreringen av ferdig godkjente søknader skal være gjennomført innen 31.12.2021.

3.7 Merknader

Forvaltningskontrollen ga grunnlag for fire merknader:

3.7.1 Merknad 1 - RMP: Mangelfull begrunnelse av vedtak

Funn: I 2019 avslo kommunen en søknad om tilskudd til beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark uten at det ble gitt tilstrekkelig begrunnelse for vedtaket i vedtaksbrevet.

Regelverk: Forvaltningsloven, § 24, sier at enkeltvedtak skal grunngis. § 25 har regler om begrunnelsen innhold. Her heter det blant annet at begrunnelsen skal nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på.

Vurdering: I vedtaksbrevet framgår det at «Tiltaket ikke er godkjent i Våler, jmf. forskrift». Statsforvalteren savner en begrunnelse som forteller hvorfor tiltaket ikke er godkjent i Våler. Søkeren burde fått en begrunnelse som fortalte hvorfor kommunen mener at det omsøkte arealet ikke oppfyller vilkårene for tilskuddet.

Konklusjon: Kommunen bør sørge for at alle vedtak om avvisning eller avslag blir tilstrekkelig begrunnet og at begrunnelsen framgår av vedtaksbrevet til søkeren.

3.7.2 Merknad 2 – RMP: Mangelfull dokumentasjon på vurdering av avvik

Funn: Feil i søknadene er rettet uten at det er dokumentert om kommunen har vurdert om feilene bør medføre avkortning av tilskuddet. Rettingene som er foretatt er til ugunst for søkeren. I én av de undersøkte sakene er det avkortet for mangelfull gjødslingsplan i produksjonstilskudd, uten at vurdering av avkortning i det regionale miljøtilskuddet er vurdert.

Regelverk: Kravet om at kommunene skal vurdere avkortning i RMP ved feilopplysninger i søknaden, er omtalt i saksbehandlingsrundskrivet, 2020-19, [kapittel 5](#): «Dersom saksbehandler, etter søknadsfristen, oppdager at det er feilopplysninger i søknaden som vil gi for høy utbetaling av tilskudd, må saksbehandler rette godkjent-verdiene og tegningene i kartet i samsvar med de faktiske forholdene. Saksbehandler skal da alltid vurdere avkortning»

I samme rundskriv, [kapittel 6](#) står det: «Avkortning på grunn av feilopplysning skal vurderes uavhengig av når i saksbehandlingsprosessen feilopplysningen oppdages. Saksbehandler skal vurdere avkortning på grunn av feilopplysning både for forhold oppdaget ved gjennomgang av søknaden og for forhold oppdaget ved kontroll.

... Bestemmelsen er utformet som en «kan»-bestemmelse, men det klare utgangspunktet er at det skal avkortes dersom søker minst har vært uaktsom og har gitt feil opplysninger, og dette har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling. Forvaltningen plikter i alle tilfeller å vurdere avkortning.»

Når det gjelder manglende eller mangelfull gjødslingsplan sier retningslinjene i nevnte rundskriv, kapittel 4.6.2 at «Fordi RMP-tilskudd er et miljøtilskudd, skal brudd på dokumentasjonskravet medføre sterkere reaksjon enn det som er fastsatt i forbindelse med produksjonstilskudd. Brudd på disse bestemmelsene bør derfor avkortes med høyere prosentsats i miljøtilskuddet enn for produksjonstilskudd. For RMP skal det avkortes inntil 100 prosent av tilskuddet dersom gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler mangler i sin helhet, eller inntil 50 prosent for mangelfull gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler.»

Vurdering: Riksrevisjonen påpeker i sin [«Revisjonsrapport for 2018 om myndighetenes saksbehandling og kontroll av produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket»](#) at «Vurderinger av om det skal avkortes i tilskudd på grunn av feilopplysninger og ved brudd på dyrevelferdslovgivingen, er ikke alltid dokumentert. Dette kan gjøre det vanskelig å etterprøve kvaliteten i kommunenes saksbehandling. Manglende dokumentasjon av vurderinger i fagsystemet vanskeliggjør kontrollarbeidet for Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet, og gir risiko for at feil i kommunenes saksbehandling av søknader ikke blir oppdaget.» Disse vurderingene kan overføres til RMP.

Statsforvalteren har ikke funnet noen tilfeller verken i 2019 eller 2020, der Våler kommune har foretatt avkorting i RMP. Flere av feilene som er rettet, kunne ført til urettmessige tilskuddsutbetalinger til søkerne, dersom de ikke var blitt oppdaget. Statsforvalteren savner kommunens vurdering av avkortning i tilskuddet for disse feilene. Vi savner også en vurdering av avkorting der gjødslingsplan er mangelfull.

Konklusjon: Kommunen må dokumentere vurderingene av avkortning også i tilfeller der kommunen konkluderer med at det ikke skal avkortes. Dette kan gjøres ved bruk av kommentar-/merknadsfeltene i eStil-RMP.

3.7.3 Merknad 3 – NMSK: Manglende dokumentasjon på søknad om tilskudd

Funn: Ett av 10 bilag manglet dokumentasjon på at det søkes om tilskudd for tiltaket.

Regelverk: Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, § 9 gir klare føringer på hva et søknadsskjema skal inneholde.

Konklusjon: Ut fra bilaget skal det kunne leses at det søkes tilskudd for tiltaket som er utført.

3.7.4 Merknad 4 – Drenering: Forslag til mer utfyllende rutine for drenering

Funn: Kommunen har utarbeidet rutine for behandling av søknader om tilskudd til drenering av jordbruksjord. Rutinen beskriver blant annet hvordan søknaden skal behandles og utbetales i fagsystemet Agros og arkivering i kommunens arkiv. Vi har gjennomgått seks saker om tilskudd til drenering av jordbruksjord. Ingen av de gjennomgåtte sakene har skriftlige vurderinger knyttet til Naturmangfoldloven eller vannforskriften.

Regelverk: I forskriften § 3. Vilkår, tredje ledd, står det blant annet at «Tilskudd kan ikke gis der tiltaket medfører vesentlig skade for annen eiendom og naturmangfold, vesentlig fare for flom og vannforurensning eller fare for skade på automatisk fredede kulturminner».

Konklusjon: Kommunen bør innarbeide vurderinger av obligatoriske spørsmål knyttet til Naturmangfoldloven §§ 8-12 og avrenning slik det står under Miljøvurdering i Agros i rutinen for behandling av søknader om tilskudd til drenering av jordbruksjord. Konkret skal dreneringens virkning på avrenningsmønsteret i vassdraget og dreneringens virkning på overflateavrenning, grøfteavrenning og forurensning beskrives.

4 Status i forhold til forrige kontroll

4.1 Konklusjoner etter forrige kontroll

Dokumentkontroll – høsten 2017

Kontrollerte tilskudd til avløsning ved sykdom og regionale miljøtilskudd.

Det ble ikke registrert noen avvik.

To merknader til sykdomsavløsning:

- Landbrukskontoret må unngå tastefeil ved beregning av maksimal tilskuddssats.
- Landbrukskontoret må påse at det til enhver tid er det laveste beløp av sum dokumenterte utgifter og sum maksimalt tilskudd som godkjennes til utbetaling.

To merknader til RMP:

- Landbrukskontoret bør vurdere kriteriene for utplukk til kontroll
- Landbrukskontoret bør beskrive hvordan avvik skal følges opp

4.2 Statsforvalterens vurderinger av utviklingen siden forrige kontroll

Etter forrige kontroll har det kommet nye elektroniske søknadsskjemaer og nye fagsystemer for mange av tilskuddsordningene i jordbruket, inkludert tilskudd til avløsning ved sykdom (Agros).

Landbruksdirektoratet har videreutviklet det elektroniske søknadsskjemaet for RMP og saksbehandlingsverktøyet *eStil-RMP*. Funksjonalitet og maskinell kontroll av opplysningene i søknadene er forbedret. Tilsvarende gjelder for skogordningene.

Sykdomsavløsning har ikke vært gjenstand for kontroll denne gangen. Generelt er det vårt inntrykk at Agros har bidratt vesentlig til å redusere antall feil både i søknadene og under saksbehandlingen. Det gjelder også feilkildene som det ble gitt merknader på i 2017.

Se kapittel 3.2.6 og 3.3.2 når det gjelder merknadene til RMP.

5 Oppfølging etter kontrollen

Ved kontrollen er det funnet *avvik*. Kommunen må gi tilbakemelding til Statsforvalteren [innen 31. desember 2021](#) om utførte tiltak knyttet til avviket slik at Statsforvalteren kan lukke avvikene og avslutte kontrollen.

Statsforvalteren krever ikke tilbakemelding på hvordan *merknadene* vurderes og følges opp. Vi mener likevel det er nødvendig å påpeke dem, slik at kommunene kan bedre rutinen og sikre god forvaltning.

Kontrollen avsluttes først når Statsforvalteren har lukket avvikene.

6 Grunnlag for kontrollen

Statsforvalteren har det regionale ansvaret for å sikre at statlige midler brukes og forvaltes i samsvar med forutsetningene. Statsforvalterens kontroll av kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene i landbruket inngår i dette arbeidet.

Hensikten med forvaltningskontroll er å kontrollere kommunenes etterlevelse av reglement for økonomistyring i staten av 12. desember 2003 (Økonomireglementet i Staten) § 15 og særlovgivningen for tilskuddsområdene (forskrifter hjemlet i jordlova og skogbrukslova).

Forvaltningskontrollen tar sikte på å avdekke i hvilken grad vilkårene for å få innvilget tilskudd er riktig vurdert og håndtert av kommunene. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som landbruksmyndighet. Oppfyllelse av vilkårene kan bli gjenstand for ytterligere kontroll hos de foretakene som søker tilskudd, jf. § 15 i Økonomireglementet i Staten. Eventuelle avvik kan føre at kommunene må ta opp igjen enkeltsaker og vurdere dem på nytt.

Riksrevisjonen la høsten 2019 fram «[Revisjonsrapport for 2018 om myndighetenes saksbehandling og kontroll av produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#)». Rapporten påpeker flere svakheter både i kommunenes, Statsforvalterens, Landbruksdirektoratets og Landbruks- og matdepartementets tilskuddsforvaltning. Statsforvalteren har ansvar for å følge opp kommunene med hensyn til de funnene som ble gjort i kommunenes tilskuddsforvaltning.

6.1 Aktuelle temaer i forvaltningskontrollen

Saksbehandlings-rutiner	Rutiner for mottak, datostempling og arkivering av dokumenter Opplysning av saken Dokumentasjon av endringer og feilrettinger Dokumentasjon av vurderinger av konsekvenser ved feilopplysninger eller brudd på annet regelverk for jordbruksdrift Begrunnelse for vedtak Hjemmelsgrunnlag Opplysning til søkerne om klageadgang
Regelverk	Oppfyllelse av grunnvilkår for tilskudd, samt spesielle vilkår knyttet til den enkelte ordning
Habilitet	
Kompetanse	
Delegeringsreglement	

6.2 Hjemmelsgrunnlag

Hjemmelen for kontroll med forvaltningen av de økonomiske virkemidlene følger av Økonomireglementet § 15, som pålegger Statsforvalteren å ivareta kontroll med at kommunen utfører sine oppgaver på en forsvarlig måte og i henhold til § 14:

§ 15 Kontroll av underliggende virksomheter og andre som utøver forvaltningsmyndighet samt tilskuddsmottakere

Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14.

Tilskuddsforvaltere skal ivareta kontroll med at tilskuddsmottakere oppfyller de vilkår som er stilt for tilskuddet.

Finansdepartementet kan fastsette bestemmelser for kontroll av utøvelse av forvaltningsmyndighet som er delegert til enheter utenom statsforvaltningen.

- [LOV 1967-02-10](#): Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- [LOV 2006-05-19 nr. 16](#): Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)
- Særforskrifter:
 - [FOR 2003-12-08 nr. 1480](#): Forskrift om saksbehandling mv. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven
 - [FOR-2010-06-12 nr. 1197](#): Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Oslo og Viken
 - [FOR-2013-06-25 nr. 769](#): Forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord
 - [FOR-2004-02-04 nr. 447](#): Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket
 - [FOR-2015-05-28 nr. 550](#): Forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier

Forskriftene ovenfor er hjemlet i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord ([jordlova](#)) § 3 og § 18, eller i lov av 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk ([skogbrukslova](#)) § 19.

- Statsforvalterens kontroll av kommunenes forvaltning på landbruksområdet, [rundskriv nr. 2018-41](#)
- Veiledning og instruks for
 - [regionale miljøtilskudd i jordbruket](#)
 - [drenering av jordbruksjord](#)
 - [skogkultur](#)
 - [veibygging](#)
- Veiledere til søkerne for de ulike ordningene

7 Offentlighet i forvaltningen

Statsforvalteren vil gjøre kontrollrapporten tilgjengelig under Tilsynskalenderen, når kontrollen er avsluttet.

Kontrollrapporten vil også være tilgjengelig for offentligheten ved krav om innsyn.

8 Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Elektroniske søknader med vedlegg i de sakene som ble kontrollert
- Diverse rapporter fra eStil-RMP, Agros og ØKS
- Kontrollplan PT og RMP 2021
- Dokumentasjon fra kontroll av søknader om RMP 2020
- Liste over kontrollerte foretak PT og RMP i 2020
- Rutinebeskrivelse RMP
- Rutinebeskrivelse tilskudd til drenering
- Interdelegering til skogbrukssjef og jordbruksrådgiver, datert 10.03.2021.
- Rutinebeskrivelse NMSK
- Reglement intern delegering Våler kommune, januar 2021

9 Vedlegg

Oversikt over kontrollerte saker i Våler kommune.

Nr.	Org.nr.	Foretakets/søkers navn	Ordning/saksnr. Agros
1	982 248 094	KNUT ERIK HERSLETH	Drenering - 157862
2	982 248 094	KNUT ERIK HERSLETH	Drenering - 157861
3	981 198 840	KAABEL REIDAR	Drenering - 143599
4	977 340 071	LUNDER GÅRD HANS-OLAF LUNDER	Drenering - 136422
5	977 340 071	LUNDER GÅRD HANS-OLAF LUNDER	Drenering - 135591
6	969093553	FUNDERUD ØIVIND	Drenering - 114146
Nr.	Org.nr.	Foretakets/søkers navn	Ordning/saksnr. eStil
	996 373 541	Øyvind Tofteberg	RMP 2019
	983 984 010	Peder Fugleberg	RMP 2019
	981 198 840	Reidar Kaabel	RMP 2020
	980 723 836	Fredrik Bjerketvedt	RMP 2020
	980 467 511	Jon Arne Neset	RMP 2020
	814 775 712	Hermani Jonas Bakke	RMP 2020
	976 859 375	Lars Lundem	RMP 2020
	969 092 956	Anstensrud Trond Chr	RMP 2020
	970 357 424	Thormod Gunnar Bjerke	RMP 2020
Nr.	Skogfondskonto	Foretakets/søkers navn	Arkivnr. ØKS
	3018-0009	TROND CHRISTEN ANSTENSRUD	2021-333
	3018-0090	SVEND ROGER GUNDERSEN	2021-313
	3018-0185	KNUT MAGNE MÅLENG	2021-312
	3018-0281	ERIK TOVERØD	2021-292
	3018-0112	BENGT ERIK HAVOLD	2020-269
	3018-0136	REIDAR KAABEL	2020-268
	3018-0204	OLE HILMAR ONSAGER	2020-195
	3018-0226	PER OLAV ROOS	2020-30
	3018-0257	KARI THØMT HENRIKSEN	2020-264
	3018-0284	HANS THORVALD HENSTAD LØKEN	2020-225

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 2501/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	16.02.2022	22/9

Eventuelt